

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 44-45 • Perjantaina 4. marraskuuta 2005

56. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 22 %)

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n

100-vuotisjuhlannumero

*Suurkiitokset tuesta
kaikille ilmoittajille!*

Kurkijoen Marttayhdistys ry

Kaikenlaisia marttoja tarvitaan

Hyvät marttasisaret. Kulvana vuonna 2005 Kurkijoen marttayhdistyksen puheenjohtajana oleminen on ollut haasteellinen tehtävä. Yhdistys siirtyy toimintansa toiselle vuosisadalle.

Minua ennen yhdistyksellä on ollut 17 puheenjohtajaa. Emme suinkaan ole ainoa naisjärjestö Suomessa. Miten saimme naisten ja miksei miestenkin kiinnostus heräämään juuri marttatoimintaan? Marttoihin kuulumisen aiheuttaa monenlaisia reaktioita. On niitä henkilöitä, jotka tietävät marttoista, ja niitä, jotka luulevat tietävänsä sekä vielä muutamia, jotka eivät milloinkaan ole kuulleetkaan marttoista. Tässäpä haastetta toiselle 'sataselle': tuoda julki oikeanlaista tietoa ja oikoa väärinkäsityksiä marttatoiminnasta.

Kurkijoen Marttayhdistyksen sadat jäsenet vuosien saatossa ovat mitä ilmeisimmin arvostaneet puheenjohtajiaan ja muita toimihenkilöitään, niitä naisia, jotka ovat panneet itsensä likoon, hoitaen järjestötoiminnan virallista puolta sekä yhdistyksen varsinais-

ta toimintaa. Toimihenkilöt ovat useinkin saaneet huomata, että vapaaehtoinen harrastustoiminta on välillä täyttä työtä. Asiat on ajallaan hoidettava.

Kaikista meistä ei ole hoitamaan paperitöitä, mutta silti meitä kaikkia tarvitaan marttatyöhön. Ihmisten erilaisuus on rikkautta, ja tässä toiminnassa olemme olleet todella rikkaita. Toiset meistä hoitavat marttapaperit ja tilit piirulleen oikein ja ajallaan, toiset meistä vetävät marttakurssit omia kädentaitojaan hyödyntäen. Kumpiakin marttoja tarvitaan täydentämään tehtäväkenttää.

Tämän päivän tekniikka helpottaa monilta osin tiedonkulkua ja -käsittelyä järjestössämme. Elämme nopeassa yhteiskunnassa. Tieto kulki ennen suullisesti talosta taloon, postitse tai tolppailmoituksina. Oli suuri helpotus, kun puhelimet yleistyivät ja sai soitetua asioista. Asiat tulivat silloinkin ihmisille tiedoksi, ehkä jopa paremmin kuin nykyään. Nyt tulee jos jonkinlaista käännykkäviestiä ja sähköpostia, ja tär-

Puheenjohtaja Arja Schwartz kertoo kirjoituksessaan, miten marttakerhojen suhde marttayhdistykseen on hämärtynyt.

keä viesti saattaa hukkaa tietotulvaan tai operaattoriongelmiin.

Vanhoja marttojen arkistopapereita selatessa on ollut ilo ihaila entisajan värikkäitä tapahtumakuvia vuosikertomuksissa. Pöytäkirjat on lisäksi kirjoitettu ilmiselvästi kunnioi-

tuksella asiaa kohtaan, kaudenkirjoituskäsiala on säilynyt samanlaisena alusta loppuun. Nyt tietokone tuottaa saman tuloksen. Toisaalta kaikessa pitää mennä eteenpäin. Emme tuki voi juuttua toiminnasakaan samaan, mitä pidettiin tarpeellisenä sata vuot-

Sivuillamme
TÄNÄN mm.

Hiitolan kirkonkello3
Marttayhdistyksen 50-vuotisjuhla 4-5
Tervehdyksiä martoille 6-7
Keräilijämartan kokoelma 6-7
Marttala Kurkijoella8
Satakunnan piiri 60 v. 11

**Kurkijokelainen ilmestyy
joka toinen perjantai
18.11., 2.12., 16.12., 30.12.**

ta sitten.

Kurkijoen Marttayhdistykseen kuuluu tällä hetkellä 160 marttaa, suurin osa jäsenistä kuuluu johonkin seitsemästä kerhostamme. Kerhotettu yhdistys on mielenkiintoinen johdettava. Välillä tuntuu, että kerhot pitävät kattojärjestöään, yhdistystä, yhtenä kerhona. Ongelma ei ole lainkaan uusi, jossakin vanhassa vuosikertomuksessa jo luki, että "kerhojen on vaikea mieltää suhdettaan yhdistykseen".

Omalta osaltani olen yrittänyt suhteen syntymistä helpottaa. Olen puheenjohtajakautenani pyrkinyt osallistumaan kaikkien kerhojen marttailtoihin ainakin kerran. Yhdistyksen nykyhallitus koostuu seitsemästä jäsenestä, jokaisesta kerhosta on edustaja. Näin tie-

to kulkee kerhojen jokaiselle jäsenelle.

Martta on martta myös naapuriyhdistyksessä. Yhteistyötä, yhteisiä kokouksia ja retkiä olemme yhdistyksen hallituksessa pyrkineet viime vuosien aikana lisäämään lähialueiden yhdistysten kanssa. Hitaasti mutta varmasti asia etenee, osallistujista on tullut uusia tuttuja, ja uudet tuulet puhaltavat toimintaan.

Toivon omasta puolestani kaikille martoille uusia voimia ja uusia ajatuksia nykyajan haasteita vastaavaan yhteiseen harrastustoimintaamme. Tavataan 100-vuotisjuhlassa 20.11. Metsämaalla.

Terveisin

Arja

Yksi kurkijokelainen martta - Elli Rahiala

Äitini Elli Rahiala oli aktiivinen martta, niin kauan kuin saatamme veljieni kanssa muistaa. Melkein marttoja tuli meistäkin - sekä isästämme Paavosta että koko viiden pojan veljessarjasta.

Äitini kantoi marttapukua suurella kunnioituksella ja osallistui nyt 100 vuotta täyttävän Kurkijoen Marttayhdistyksen toimintaan muun muassa pitkäaikaisena puheenjohtajana. Kaikkein rakkain hänelle tuntui kuitenkin olevan Pöytyän kirkonseudulle rantautunut Raholan marttakerho ja sen piirin läheiset ystävät ja naapurit, jois-

ta jopa haluan mainita Hilma Lajusen, jonka kanssa he olivat jakaneet paljon noiden kovien evakkovuosien kokemuksia.

Elli-äitini marttatoimintaa tiesimme muidenkin arvostaneen aina Marttaliiton kultaista ansiomerkkiä myöten. Siitä me pojat tiesimme siksi, että äitimme korostetusti muistutti meitä siitä, että merkin sääntöjen mukaan se tulee marttan kuoltua palauttaa liitolle. Siitä me marttatoimintaa kunnioittaen pidimme kylä huolen.

JATKUU SIVULLA 9

Joukko marttoja ja muita onnittelijoita kerääntyi 11.10.1985 Elli Rahialan 85-vuotissyntymäpäiville Pöytyälle. Sankari on keskellä vierellään lähin naapurinsa Lyyli Merta. Seisomassa edessä vasemmalla Kurki-Säätiön puheenjohtaja (1971-85), Rahialan perheen hyvä ystävä Johannes Rouhiainen. Heidän välissään on Raholan marttakerhon aktiivi, Jussi Rahialan anoppi Terttu Kanervo (o.s. Rastas Raholasta). Ellin takana yksi Kurkijoen Marttayhdistyksen entisistä puheenjohtajista Esteri Aikää ja tämän takana Ellin suuresti arvostama niin ikään entinen puheenjohtaja Elma Hartikka. Takana Pöytyän kirkkoherra Risto Miettinen, jolla myös on kurkijokelaiset taustat. Takana vasemmalla muistelun kirjoittaja Kari Rahiala tyttäriineen. Elli Rahiala kuoli 6.12.1989.

4.11.2005

Sekä Martta että Maria

Kädessäsi on lehtemme Kurkijoen Marttayhdistys ry:n 100-vuotisjuhlanumeroksi nimetty kappale. On ihmeellistä, että jokin hyvin vireästi toimiva yhdistys täyttää 100 vuotta. Vielä suuremmaksi tämän ihmehen tekee se, että juhliava marttayhdistyksemme on joutunut lähtemään evakkoon ja kiertänyt eri paikkakunnilla, kunnes on asettunut uusille pysyville asuin-sijoilleen - toiminta on aina vain jatkunut.

Ihan selvä tilaus marttayhdistyksillä on ollut 100 vuotta sitten, tällä välillä ja myös nykymaailmassa, jonka kiireisessä tahdissa helposti unohtuu pieni ihmminen. Ei voi vähätellä valistustyön määrää, ei silloin 100 vuotta sitten, eikä nyky-päivänä.

2000-luvulla puhutaan uusavuttomista. Kaikki nuoret naiset ja miehet eivät ole kotonaan oppineet kotitalouksissa tarvittavia perustaitoja. Nykynuorten vanhemmat, niin isät kuin äiditkin käyvät lähes poikkeuksetta kodin ulkopuolella töissä. Lapsille perustaitojen opettaminen ei suju esimerkein kuten usein edellisen sukupolven aikana. Palveluja on alettu tänä kiireisenä aikana entistä enemmän ostaa kodin ulkopuolelta. Valmisruuat, pesulapalvelut, siivouspalvelut, valmisvaatteet jne. ovat arkipäivää nykyihmisille.

”Meidänpä äiti tekee teidän kaikkien äitien ruuat!”

Myös kodinkoneet ovat lisääntyneet, mikä sinänsä on hyvä asia, sillä kodin ulkopuolisen työn ja kotitöiden yhteensovittamiseen tarvitaan apuvoimia. Uusi tekniikka on yksi tärkeimmistä. On ihan mahdotonta ajatella, että nykyään pyykättäisiin saunoissa tai että kodeissa teurastettaisiin sika, josta sitten laitettaisiin kaikkia mahdollisia ruokia makkaroista lähtien. Tietenkin on hyvä, että jossain, missä se on mahdollista, näin vielä tehdään ja opetetaan sitä muillekin, mutta arkitiineina se ei olisi työssä käyvälle perheenemännälle tai -isännälle mahdollista.

Martta-nimi oli erittäin hyvin keksitty, sillä Raamatun Martta oli työtä tekevä, toisia palveleva nainen. Sitä vastoin Mariaa hän moitti siitä, ettei tämä osallistunut. Pitäisikö sitten nykynaista kut-sua Mariaksi, koska hän ostaa Martan osuudet kodin ulkopuolelta ja osallistuu itse harrastuksiin ynnä muihin rientoihin kodin ulkopuolella? Ehkä kuitenkin nykynainen on hyvä sekoitus Marttaa ja Mariaa. Hän rientää Mariana kodin ulkopuolelle opettelemaan Marttan tehtävien hoitamista, kun hän esimerkiksi lähtee marttakerhon kokoontumisiin.

Haluan lämpimästi onnitella nuorekasta 100-vuotista!

Raija Hjelm

Kuolleita

Rakkaamme

Helmi Maria KYLLIÄINEN

o.s. Paju

* 20.3.1925 Kurkijoki
† 29.10.2005 Loimaa

Rakkaudella muistaen
Ritva ja Virve
Sisaret ja veljet perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

*Niin kuin muuttolintusen tie
taivasta kohti kulku vie.
Kuin unelma liitävi elämä pois
kirkkausrantahan kodista maan.
Suo, että mun sieluni valmisna ois,
auttaos onneni saavuttamaan.*

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan lauantaina 12.11.2005 klo 10.30 Kanta-Loimaan kirkossa, jonka jälkeen muistotilaisuus Vesikosken seurakuntakodissa.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh./fax (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen pääjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 60 centtiä/mm + alv 22 %
Mustavalk. 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

ISSN 0782-5668

Muistettavaa

Hiitolan Pitäjäseura ry:n syyskokous ja tarinailla ti 8.11. klo 17.30 alkaen (huom.aika) Tuomarink. 2, Pori. Ennen kokousta ohjelmassa **Hiitolan kirkonkellon juhlallinen luovutus** Nuijamaan seurakunnalta Noormarkun seurakunnalle. En-tiset ja uudet tervetuloa.

Karjalan Liiton järjestämä **kansallispukupäivä** la 12.11. klo 12 Karjalatalolla Helsingissä.

Lappeenrannan kurkijokelaiset. Kokoontuminen su 13.11. klo 13 Annikki Lampisella, Taipalsaarentie 9-11 B 13 Lappeenranta. Tervetuloa!

Eisenvaaran marttakerho kokoontuu Ullalla ma 14.11. klo 12. Yhteislähtö Kalevalankadulta klo 11.45.

Hiitolan ja Kurkijoen sukututkimuspiiri kokoontuu to 17.11. klo 18 Karjalatalon Wärtsilä-salissa, Käpylänkuja 1, Helsinki. Käsiteltävät kylät: Tausjärvi ja Mikrilä.. Seuraavat kokoukset: 8.12.2005 ja 19.1.2006. Jatkamme sukututkimustietojen vaihtoa. Saapua voi jo klo 15 alkaen. Tervetulleita ovat kaikki hiitolaisia ja kurkijokelaisia sukuja tutkivat ja tutkimusta aloittavat. Lisätietoja tarvittaessa Veikko Revolta, puh. 050-560 6049, sähköposti veikko.repo@nastola.fi tai veikkorepo@hotmail.com.

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n **100-vuotisjuhla** su 20.11. Metsämaalla. Ilm. 7.11. mennessä puh. 040-505 6763.

Varsinais-Suomen Karjalaisseurojen Piiri järjestää yhteiskuljetuksen Karjalan Liiton **hengellisille päiville Viipuriin** 17.-19.3. Tiedustelut marraskuun loppuun mennessä Kaarlo Kojo puh. (02) 487 9386, Martti Hirvonen puh. (02) 261 7216 tai Pirjo Salminen puh. (02) 235 0641.

NIMIPÄIVÄT

pe 4.11. Hertta
la 5.11. Reima,
Pyhäinpäivä
su 6.11. Kustaa Aadolf,
Ruotsalaisuuden
päivä
ma 7.11. Taisto
ti 8.11. Aatos
ke 9.11. Teuvo
to 10.11. Martti
pe 11.11. Panu
la 12.11. Virpi
su 13.11. Kristian, Ano,
Isänpäivä

ma 14.11. Iiris
ti 15.11. Janina, Janika,
Janita, Janette
ke 16.11. Aarne, Aarno,
Aarni
to 17.11. Eino, Einari

Karjalan Liiton järjestämä **talvisodan syttymisen muistojuhla** ke 30.11. klo 18 Tampereen tuomiokirkossa.

Karjalan Liiton järjestämä **Karjalaisten kirjojen kirjamesut** pe 2.12. klo 14-19 ja la 3.12. klo 11-18 Karjalatalolla Helsingissä.

Kurkijokelaisten ja hiitolaisten yhteinen joulujuhla **la 10.12. klo 13 Karjalatalolla Helsingissä. Aiem-min ilmoitetusta poiketen juhla on siis lauantaina, ei sunnuntaina.**

Retki Helsinkiin Karjalatalolle la 10.12. Pikkujoulujuhlaan johon osallistuvat Hiitola, Kurkijoki, Kaukola ja Kirvu. Ohj. mm. joulupuhe Isä Mitro. Retken hinta 30 €. Lähtö Porin linja-autoas. klo 8.30. Lisätiet. ja sitova ilm. Raija Laaksonen puh. 040-538 7401 ja (02) 633 4975. Kaikki ovat tervetulleita! Järj. Hiitolan Pitäjäseura.

Hartaus Pyhäinpäiväksi 5.11.

Iankaikkisuuden taivasnäkymiä kuolevaisuuden keskellä

Jokin aika sitten seisoin minulle hyvin rakkaan ihmisen arkun äärellä. Siinä hän makasi arkussa valkeisiin vaatteisiin puettuna, rauhallisena, pois nukkuneena, valmistautuneena ja läheisiään pitkän ajan kuluessa valmistaneena. Viimeisen tapaamisemme aikana hän totesi: ”Minä olen kaikki työni tehnyt, ja omatuntoni on puhdas. Mikäs tässä.” Sopusointu elämän ja lähenevän kuoleman kanssa oli saavutettu. Kädet olivat rinnan päällä ristittyinä. Kiireettöminä. Valmiina.

Silti hautajaispäivänä oli raskasta toimittaa hänen siunauksensa, kantaa yhdessä muiden kanssa arkku hautausmaalle ja laskea läheisen ihmisen maallinen maja hänelle kaivettuun hautaan. Eron hetki sattuu. Se muistuttaa meitä kourintuntuvasti elämän ja kuoleman todellisuudesta, ihmisen hauraudesta. Jäljelle jää kaipaus, muistot, ikävä ja suru.

Meistä jokainen tuntee omassa ruumiissaan elämän rajallisuuden. Joudumme etsimään vastauksia suhteessa kuolemaan. Olimme nuoria tai vanhoja, miehiä tai naisia, terveitä tai sairaita, heikkoja tai vahvoja, rikkaita tai köyhiä, me

kaikki tunnemme itsessämme, ettemme ole ikuisuusolentoja tämän maan päällä. Jos tässä katoavaisuuden tunteessa olisi kaikki, niin elämä tuntuisi toivottomalta ja ahdistavalta. Kuitenkin samalla, kun tunnemme itsessämme elämän rajallisuuden, tunnemme myös sen, ettei kaikki ole tässä.

Saarnaajan kirja sanoo: ”Myös iankaikkisuuden Hän on pannut heidän sisimpäänsä..” Maanpäällinen vaelluksemme on tämän iankaikkisuuden elinikäistä kaipuuta ja etsintää, taivasikävää. Ihmiselämässä on siis läsnä molemmat elementit: katoavaisuus ja iankaikkisuus. Sitten itse kuolemassa katoavainen ruumis palaa tomuun ja ”henki palaa Jumalan tykö, joka sen on antanutkin”. (Saarn. 12:7)

Pyhäinpäivä kertoo elävästi kahdesta seurakunnasta: taistelevasta ja voittaneesta seurakunnasta. Ehtoollispöydän kaaren vanha symboliikkakin kertoo tästä. Ihmissilmälle näkyvälle alttarikaarelle polvistuu ehtoolliselle täällä ajassa taisteleva seurakunta, alttaritaulun taakse näkymättömälle kaaren osalle polvistuu kanssamme ehtoollispöytään perille päässyt voittanut seurakunta.

Pyhäinpäivän iltana sytytämme myös kynttilät läheistemme haudoille. Hautausmaat ovat liekkimerenä. Kynttilöiden liekit eivät ole mitä tahansa liekkejä, vaan vahvaa kuvausta meille siitä, kuinka täällä kuoleman varjon maassa loistaa valkeus. Armoa on se, että kynttilän liekit julistavat meille moninaisten varjojen keskellä eläville Jeesuksen sanomaa: ”Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan hänellä on elämän valo” (Joh.8:12).

Kuolema ei olekaan elämän piste, vaan pilkku. Elämä jatkuu iankaikkisuudessa. Tuota askelta elämästä kuoleman kautta iankaikkisuuteen meidän ei tarvitse eikä kannata ottaa yksin, vaan yhdessä Kristuksen kanssa häneen turvaten. Hän on valmistanut meille tien taivaan kotiin.

Eräältä lääkäriltä kysyttiin kerran, kuinka hän voi olla niin varma, että on olemassa kuolemanjälkeistä elämää, kun hän itse ei ole käynyt tuonpuoleisuudessa. Hän vastasi: ”En todella ole koskaan ollut siellä. Mutta minulla on hyvin rakas ystävä, joka on ollut - Jeesus Kristus. Minä vain toistan, mitä tämä ystävä on minulle kertonut.”

Vesa Mäkelä

Kirjoittaja on Vaasan vankilan vankilapastori ja Vuoden pappi 2004.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä
palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Kurkijokelaisen palsta kuvallisia onniteluja varten. Lähetä tai tuo lapsen (tai miksei vanhemmankin) valokuva ja onniteluteksti Kurkijokelaisen toimitukseen. Kerro myös, minkä päivän lehteen onnitelun haluaisit. Saat täältä 8 euron laskun, jonka voit maksaa pankkiin (hinta sisältää 22 %:n arvonlisäveron). Onnitelun voi maksaa myös täällä toimituksessa.

Ahti Teräväinen täyttää 80 vuotta tänään 4.11. Ukko Ahti kuvassa tyttärentyttänsä Julian kanssa. Julialla ja Ukolla on ilouutinen, kun Julia sai pikku siscon viime sunnuntaina 30.10. Koko suku yhtyy sydämellisiin onnentoivotuksiin.

Hartikan suvun pienimmät kullannmurut Aarni Risto Olavi (s. 2.9.2005) ja Eevi Kaisa Lemmikki (s. 4.6.2003) lähettävät maailman parhaille isille eli omalle Hannu-isälle ja Risto-ukille oikein paljon onnea isänpäivänä 13.11.

Kokouksia

Kolinummen yhteismetsä

Osakaskunnan **syyskokous** pidetään Ravintola Kestikarassa Koskella torstaina 10. päivänä marraskuuta 2005 klo 18.00. Kokouksessa päätetään ohjesäännössä syyskokoukselle määrätyt asiat.

Tervetuloa

Hoitokunta

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka presidenteistämme on Tarja Halosen tavoin avioitunut virkakaudellaan?

2. Mikä kirkonkylä on Suomen saamelaisten pääkaupunki?

3. Mikä on Helsingin entisen kaupunginjohtajan Eva-Riitta Siitosen tyttönimi?

4. Mitä nimitystä käytetään maanjäristyksen synnyttämästä hyökyaallosta?

5. Kuka julkaisi ensimmäisen suomenkielisen sanomalehden Tieto-Sanomien v. 1776?

6. Missä läänissä sijaitsee Piippolan kunta?

7. Kuinka monta olympiamitalia Matti Nykänen voitti?

8. Mitä tutkii grafologi?

9. Mitä ksylytoli on?

10. Mikä on hippiaatri?

Perhe uutisia

Ei jää Irja ja Ahti Teräväisen hattu kannonpähkään. Kuva on otettu, kun Irja täytti 80 vuotta 17.10. Perhekuvasta on poissa vielä neljä henkeä.

Isän kädet

Hän on siinä, käsissäsi, Isä, pieni rakkaasi. Hänen pienet kätensä, pehmeät kuin untuvat, tarttuvat Sinun käsiisi, Isä. Ne etsivät turvaa ja rakkautta. Ne etsivät hellyyttä, Sinun antamaasi. Ne tarvitsevat Sinun käsiesi hyvyyden, niitten antaman suojan. Anna ne avoimin sydämin omalle pienellesi, Isä.

Terttu Ketola

Sanan Voimaa

- 4.11. Mehän elämme uskon varassa, emme näkemisen. 2 Kor. 5:7

5.11. Ne, jotka ovat Jeesuksen Kristuksen omia, ovat ristiinnaulinneet vanhan luontonsa himoineen ja haluineen. Gal. 5:24

6.11. Sen tähden minä sanon teille: älkää huolehtiko hengestänne, siitä mitä söisitte tai joisitte, älkää ruumiistanne, siitä millä sen vaatettaisitte. Eikö henki ole enemmän kuin ruoka ja ruumis enemmän kuin vaatteet? Matt. 6:25

7.11. Ja tuomio on tämä: valo on tullut maailmaan, mutta pahojen tekojensa tähden ihmiset ovat valinneet sen asemesta pimeyden. Joh. 3:19

8.11. Kun käskynhaltija näki, mitä tapahtui, hän ihmetteli Herran opin voimaa ja uskoi. Apt. 13:12

9.11. Ja tässä Todellisessa me elämme, kun olemme hänen pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Hän on tosi Jumala ja iankaikkinen elämä. 1 Joh. 5:20

10.11. Näin tuhoutuvat kaikki sinun vihollisesi, Her-ra, mutta ne, jotka Her-
- raa rakastavat, ovat voitokkaat kuin nouseva aurinko. Tuom. 5:31

11.11. Herran sana on tosi ja varma. Hän on uskollinen ja osoittaa sen teoissaan. Ps. 33:4

12.11. Pietari jatkoi vielä puhettaan. Hän vetosi heihin ja kehotti: ”Antakaa pelastaa itsenne, ettette hukkuisi tämän kieroutuneen sukupolven mukana.” Apt. 2:40

13.11. Tiedämme, että vanha minämme on yhdessä hänen kanssaan ristiinnaulittu, jotta tämä syntinen ruumis menettäisi valtansa emmekä enää olisi synnin orjia. Room. 6:6

14.11. Valo kasvattaa hyvyyden, oikeuden ja totuuden hedelmiä. Ef. 5:9

15.11. Pidä meissä asuva Pyhän Hengen avulla tallessa se hyvä, mikä on uskottu haltuusi. 2 Tim. 1:14

16.11. Usko on sen todellisuutta, mitä toivotaan, sen näkemistä, mitä ei nähdä. Hepr. 11:1

17.11. Ylistäkää juhlistanne Jumalaa, ylistäkää Her-raa Israelin lähteiden äärellä! Ps. 68:27

Kysymyksiä Kesselien suvusta

Kaipaan tietoja isoisäni isän Tuomas Antinpoika Kesselin (1827-1897) suvusta, joka eli Kurkijoella Lepausmäki 3:ssa. Onko joku jo tutkinut tätä sukua? Kaikki kiinnostaa, mennyt ja nykyisyys, vähäinenkin tiedonjyvä. Onko Kesseleillä sukuseura?

Pienistäkin vinkeistä kiitollisena

Mirja Pekonen
puh. 0400-492 127
tai sähköposti:
pekoset@kolumbus.fi

Hiitolan kirkonkello

Kuusi vuotta sitten Kurkijokelaisen toimittaja kysyi: ”Saavatko Karjalasta evakoidut kirkolliset esineet arvoisensa säilytyspaikan?” Kysymyksen herätti Hiitolan suurimman kirkonkellon löytyminen Nuijamaan kellotapulin rappujen alta. Nyt Nuijamaan nykyinen kirkkoherra Irma Kalke seurueineen on tuomas- sa tätä kelloa Noormarkkuun, missä valtaosa Hiitolasta evakoiduista kirkolli-

sista esineistä on. Halkeaman takia kello ei enää soi. Noormarkussa kirkkoherra Kari Penttinen järjestää juhlallisen vastaanoton. Samana päivänä 8.11. Hiitolan Pitäjäseura ry:n syyskokous- ja tarinaillassa kirkonkellon luovuttajat ja vastaanottajat ovat mukana. Sitä varten tilaisuus alkaa jo klo 17.30. Silloin me kaikki saamme kuulla lisää kirkonkellosta ja sen vaiheista.

Liisa Syrjä

Hiitolan kirkonkello luovutetaan ensi tiistaina täysinpalvelleena muistokelloksi hiitolaisten nykyisille asuinsijoille.

Kurkijoelta Nykypäivään - CD-Rom

TILATTAVISSA TAI NOUDETTAVISSA

Kurkijokea monipuolisesti esittelevä multimedia sisältää runsaasti tietoa ja kuvia Kurkijoen historiasta ja nykypäivästä. Hinta 20 € + postitus. **Kurkijokelainen**, Koulukuja 7, LOIMAA, puh. (02) 762 2551 ja 050-521 3336

Kahvepaikka

LOIMAAN LIIKEKESKUS

Puh. 762 1437, Turuntie 10, 32200 LOIMAA

Loimaan II Hirvikosken apteekki

Puh. 02-762 7129, Fax 02-762 7813

*Apteekki
palvelee*

Ma-pe 9-17
La 9-14

Seppälä Möbel Oy

www.seppalamobel.fi

Kanta-Loimaan Fysioterapia

Hirvikoskentie 221
32210 LOIMAA kk
Puh. 02-762 7187,
050-3456 880

Mellilän Fysioterapia

Sahantie 3
32300 MELLILÄ
Puh. 02-767 1424,
050-382 2358

fysioterapia@webinfo.fi
www.fysioterapia.info

Metallisorvaamo S. SILVENNOINEN

Seppäläntie 154, 32210 LOIMAA
Puh. 02 762 8460
Fax 02 763 3014

*100-vuotiaasta
marttayhdistystä
onnittelee*

**Marttilamatkailu
Wendy-Martti**

Satakunnantie 11
32200 LOIMAA
Puh. (02) 763 1615

Onnea!

• Kukkia • Taimia • Kukkasideontapalvelua

Järvisen
Kauppapuutarha Oy

(02) 762 2528

Puutarhurinkatu 1–3, LOIMAA

SUPERMARKET

LOIMAA

Tavallista parempi Ruokakauppa
ark. 7-21, la 7-18

Kurkijoen Marttoille

Kurkijoen Marttayhdistyksen 50-vuotisjuhlaan Loimaalla 5.6.1955 kirjoittanut ”Vastarannan-kiiski” eli Heikki Kiiski Virroilta. Juhlassa runon esitti rouva Ida Anneberg.

Oli kourissa kovissa
maamme pieni pintehessä
ollut ryssän rystysissä,
sormet kurkkua kuristi
hengen olisi herja vienyt
kansaltamme kasvavalta
vaihtuessa vuosisadan
aivan alussa nykyisen.

Antoi pontta Bobrikoffi
venäläinen valtaheerra
tämä suuri Suomi-syöjä
tämä kaulan katkaisija
manifesteille monille
uradniekkain ukaaseille,
jotta henki heltiäisi
tuho koittais kansallemme.

Mutta kansamme Kalevan
jäsen suuren Suomen suvun
oli sitkeä, sisukas,
tahtoi elää eellehenkin
Tällä niememme nenällä
tällä maalla mairealla.
Omin väänsi väkinensä
sormet kurjan kurkustansa.
Pois näin joutui Bobrikoffi,
kätyrit käpälämäkehen.

Tässä työssä tärkeässä
vapauden vaalinnassa
suori mukaan Suomen
nainen
miesten kulki hän keralla.
Eduskuntaankin eteni
lakiemme laadintahan,
tietä naisten nostamahan
miesten tarpoman tasalle.

Emäntämme ennen muuta
sekä samoin tyttäreemme
kävi touhuhun todella
yrittämään yhteisvoimin
saada kodit kaunihiksi
tuvat siistiksi sisältä,
pihan piiri puhtahaksi.
Kukkaset kukoistamahan
tarhat kauniit kasvamahan,
joissa ois silmälle suloa
sekä suuhun sopivata.

Näin se lähti liikkeelle
Marttayhdistys yleni,
astui aivan alkupäässä
kohta Kurkijoellekin.
Työhön ruustinna rupesi
lehtorskat sai liikkehelle
muutkin rouvat jo
mukahan,
rohkeasti ryökkinätkin
sekä ehtoizat emännät

muiden lähtivät mukahan
tähän työhön tärkeähän,
jotta kylät kaunistuisi
nousis kotikulttuurimme.

Johtokunta työtä johti
neuvojat se nenästeli
patisteli pitäjälle
opasteli ohjaamahan
miten täit on tapettava
syöpäläiset surmattava,
miten siisteys sisällä
aina saadaan säilymähän.
Kuinka kurkut menestyyi
kasvatellaan kaalin päitä.
Miten puut ja pensahatkin
yltyisi ylenemähän,
oksilla punaomenat
varret täynnä vaapukoita
marjaterttuja makeita.

Siellä kulki konsulentit
piti kursseja kylissä:
Kattiloihin kannettiin
laitettiin väriliemet
missä kastettiin kutehet
lioteltiin loimilangat,
jotta kaikki kankahassa
värit sointuisi somasti.
Kankahien kutojille
antoi opin oivallisen,
kuin on kangas niisittävä
pistettävä piin rakohon,
jotta virhe vältettäisi
pääsemästä pietimehen.
Sillä ”lapa lapsen
vartti vanhan
toimitaitto morsiamen”.

Opettajan ohjatessa
neuvoessa neitojamme
saivat puvut sommitella
itse leikata leningit,
ommella omin kätösin
omin sormin sovitella
omat arkiset asunsa
juhlavaatteet varrellensa,
joista eellä ensimmäisnä
kauniit kansallispukumme.

Kyllä näillä kurssiloilla
työtä tehtiin todella,
kiertyi loimet luontapuille
langat syrjälle silisi,
pirrat piukkui jotta paukkui
sukkulat sujahtelivat.
Koitti kukin kohdaltansa
hyvin kilvassa keritä,
jott’ ois’ toimen tyttärillä
aina vaatetta varalla
orsikko oottamassa.

Syksyn sitten saapuessa
kesäpäivien perästä,
kaalin ollessa kasalla
lantut kuoppaan kannettuna
porkkanat ja punajuuret
koottuna näin kellarihin
sekä sipulit sisällä
ripustettu riippumahan.
Martat keksi keittokurssit
ruuanlaittoon rupesi.
Ne oli mieluisat monelle
niissä kilvan kuljettiin
ottamahan oppi oiva
taito aina tarvittava.

Tehtiin rieskat ja rosollit
muhennokset murkinaksi,
vanukkaita vatkattihiin
paistettiin pasteijoita,
joille liemi liehtariksi
härän hännästä sukesi.
Oli puurot ja putingit
keitot oivat, kelvolliset.

Muistan monet päivälliset
juhlart Marttojen makeat
keittokurssin päättäjäiset,
jolloin haukattiin halulla
piettiin suuta suuruksella
mahaan muru mukattihiin.

Kiitos kaunis ja korea
Marttoille on mainittava
koko kurssitoiminnasta
Kurkijoella, kotona
Laatokan on laitamilla
sekä jälkeen pahan päivän
muuttopäivän mullistavan
erottua entisistä
näissä uusissa oloissa
riittänyt on reippautta,
intoa ja innostusta
kotien kohottajana
hengen hyvän vaalijana.
Kerhot kulkivat keralla
kylistämme Kurkijoen,
täällä jatkavat jalosti
toimekkaina touhuavat.

Muistuu mieleen
Marttalakin
talo naisten toimellisten
Lopottimme laitamilla
kupehella Kirkonkylän,
josta munat markkinoille
laitettiin lähtemähän.
Niitä tuli jo tukulti
kopat monet kannettiin
isännät hiki hatussa
sekä irveessä-ikenin,
taikka ehtivät emännät
tuomaan munat
Marttalahan.

Sieltä saatiin siemenetkin
kasvi- sekä kukkatarhaan
käytässä kylvötoihiin
siementä sirottamahan.

Tai jos oli taimen tarvis
itse istutettavaksi
multapenkkiin pantavaksi,
nekin antoi ”marttaneiti”
kopan kolkkahan lateli.
Siinä itsekin asusti
siitä piirsi pitäjälle.

Löytyihän se Loimaaltakin
talo Marttoille mokoma,
omaksi se ostettiin
korvikkeeksi Kurkijoen.
Ei lie ollut entisensä
tupa tuntunut tutulta,
kun on käyty kauppasille
talo muille tarjottuna.

Monet muistan kokoukset
Marttain maamiesopistossa,
juhlasaliin saapuneina
oli koolla koko joukko.
Emännät eri kyliltä
tulivat näin tuumimahan,
kuinka ajetaan asiat
toimitahan tänä vuonna.
Kahvi kielet kirjoitteli
päästi puheen valloillensa,
sanat jokena juoksi
tarina toisensa tapasi.

Kaikessa, mitä kotona
ennen siellä eläissämme
toissämme ja toimisamme
hyödyllistä harrastimme
omalta on osaltansa
Martat aina mainittava,
Teille haastamme halulla
Teille kuuluu kiitoksemme
työstänne ja toimistanne
harrastuksista hyvistä.

”Tallella ikä eletty”
virke viisas näin sanovi,
kun on taiten taivaltanut
kulkenut on kunnialla
viidenkymmenen kohalle
virstatolpan tavoittanut,
muistamme näin
Marttojamme
kiittelemme kilvan heitä.

Kiitos kaunis kutsustanne
joukkohonne juhlimahan
muistelemaan mennehiä
taivalta vuotten takaista.
Kun en matkalle kerinnyt
eikä lähtö lykästänyt,
täältä kurkotan käteni
asti Virroilta virutan
tervehdin näin, Martat,
Teitä
osaltani onnittelen:
”Olkoon onni osananne
kuudennella kymmenellä,
Isän siunaus sivulla
Luojan lykky kantapäillä.”

Värjäyskurssit Kurkijoen Marttalassa. Kuva Kurkijoki-museon kokoelmasta.

150 VUOTTA SITTEN...

Lauantaina kesäkuun 11. päivänä 1955

Kurkijoen marttayhdistyksen 50-vuotisjuhla

Vuonna 1905, jota vuotta Suomen historianä pidetään eräänä sen synkimpiä, eikä syyttä, olihan kysymys suomalaisesta olemassaolosta ja siihen arastuvista elämänarvoista, matkusti kirkkoetta isäntä ja emäntä Sippola. Lienevät olleet nämä henkilöt ohjauksen tarpeessa päättävässä tälle matkalleen lähdöstä. Rohkaisu he saivatkin, sillä matkallaan he tulivat ohen päätökseen, että Kurkijoeilakin on oleva samanlainen marttayhdistys kuin Helsinkiin oli perustettu jo kauan sitten elokuussa eli v. 1899. Kurkijoein tulituaan nämä innokkaat pitäjäläiset saivat naapurinsa innostumaan asiasta, ja niin syntyi Kurkijoen marttayhdistys, jonka 50-vuotiaasta olemassaoloa nyt kesäkuun 5. pnä juhliittiin, kuitenkin ei Kurkijoeilla vaan Loimaalla, kurkijokelaisten nykyisten sijoituspaikkojen keskustassa.

teerinä hän on myös voimaperäisesti kohottanut neuvojana eri kerhoissa, joita on 23, koko yhdistyksen merkitystä ja kantavuutta. Yhteisesti laulettu ”Karjalaisten laulun” jälkeen piti juhlaesitelmän Marttaliiton toiminnanjohtaja Manja Haltia. Runomuotoisen tervehdyksen, jonka oli kirjoittanut yksi entisistä puheenjohtajista, op. Saima Hahl, esitti emäntä Aino Soikkeli. Illoisen puheenjohtajan valittuun maistui nyt marttijoen kirkon kirkonmarssilla opiston laajassa tilassa.

Kurkijoen Marttayhdistys vietti 5.6.1955 Loimaan Kansanopistolla 50-vuotisjuhlaansa. Tilaisuuteen oli saapunut varsin runsaasti yhdistyksen entisiä ja nykyisiä jäseniä sekä paikkakunnan marttoja. Yhteiskuvaan kokoonnuttiin juhlan päätteeksi. Kuvaaja Paldan, Turku. Kuva Kurkijoen Marttayhdistyksen kokoelma.

Kurkijoen marttayhdistyksen 50-vuotisjuhla

Vuonna 1905, jota vuotta Suomen historiassa pidetään eräänä sen synkimpiä, eikä syyttä, olihan kysymys kansallisesta olemassaolosta ja siihen perustuvista elämänarvoista, matkusti Kurkijoeilta isäntä ja emäntä Sippolaan. Lienevät olleet nämä henkilöt rohkaisun tarpeessa päättävässä tälle matkalleen lähdöstä. Rohkaisu he saivatkin, sillä matkallaan he tulivat siihen päätökseen, että Kurkijoeilakin olisi oleva samanlainen marttayhdistys kuin Helsinkiin oli perustettu jo kuusi vuotta aikaisemmin eli v. 1899. Kurkijoeille tultuaan nämä innokkaat pitäjäläiset saivat naapurinsa innostumaan asiasta, ja niin syntyi Kurkijoen marttayhdistys, jonka 50-vuotiaasta olemassaoloa nyt kesäkuun 5. pnä juhliittiin, kuitenkin ei Kurkijoeilla vaan Loimaalla, kurkijokelaisten nykyisten sijoituspaikkojen keskustassa.

ajan yhtä hyvältä kuin ne munavoipiirakat ja pullat kahvitarjoiluineen, joita kaikkea martat olivat yhteistoimin eri kyläkerhoista koonneet. Sinisissä marttapuvuissaan, eri väriset huivit hartioillaan korearaitaisine esiliinoineen, juhlivat martat olivat parhaana koristeena siinä juhlayavassa salissa, joka toimi heidän kehyksenään ja joka ei ollut enempää eikä vähempää kuin itse Loimaan Evankelinen Kansanopisto. Kansanopiston puolesta toimi säestäjänä ylioppilas Kirsti Sivula, jonka johdolla laulettiin juhlan alussa suvivirsi 558 ”Taas kukkasilla kukkulat”, jonka jälkeen marttayhdistyksen nykyinen puheenjohtaja, maatalousteknikko Elli Rahiala lausui tervetulleesi juhlijan kansan. Sitä oli avarassa salissa tungokseen saakka, ainakin 300 henkeä. Puheessaan hän alleviivasi sitä tavalta, jota martat K-joella olivat kulkeneet ja joka oli ollut uraa uurtavaa sekä nii-

tä olosuhteita, joissa he nyttemmin ovat joutuneet työtensä jatkamaan. Juhlaa varten oli Heikki Kiiski ”Vastarannan Kiiski” Virroilta, kirjoittanut 8-sivuisen juhlarunon, kertovan, kalevalaisrunomittaisen, jossa hän tarkasti kuvaili kurkijokelaisten marhtan vaiheita 50-vuotistaipaleellaan. Hartaasti sitä kuunneltiin säe säkeeltä. Runon esitti rouva Ida Anheberg, joka toimi juhlan kuuluttajana. Toiminnallaan Kurkijoen marttayhdistyksen sihteerinä hän on myös voimaperäisesti kohottanut neuvojana eri kerhoissa, joita on 23, koko yhdistyksen merkitystä ja kantavuutta. Yhteisesti laulettu ”Karjalaisten laulun” jälkeen piti juhlaesitelmän Marttaliiton toiminnanjohtaja Manja Haltia. Runomuotoisen tervehdyksen, jonka oli kirjoittanut yksi entisistä puheenjohtajista, op. Saima Hahl, esitti emäntä Aino Soikkeli.

Illoisen puheenjohtajan valittuun maistui nyt marttojen antimet erinomaisilta opiston laajassa ruokasalissa. Yhteisesti laulettu marttalaulun jälkeen lauloi rouva Eevi Nevala (Veripään Pekon tyttö Rummunsuolta) seuraavat laulut: ”Sunnuntaiaamu”, ”Kylvä” ja ”Miks leivo lennät...”, joista lauluista samoin kuin niiden laulajasta yleisö näytti pitävän. Nyt esitettiin tervehdykset ja säkkeet, joita oli saapunut eri puolilta maata juhlivalle yhdistykselle. Adresseja olivat lähettäneet seuraavat yhtymät ja yksityiset henkilöt: Marttaliitto, Laatokan Karjalan Marttapiiriliitto, Kurki-Säätiön hallitus, Saima ja Eino Hahl Haapavedeltä, past. leski, rouva Aili Korhonen, Eevi Lampio, ent. neuvoja, Kuopiosta, Maija Kiiski Louanais-Suomesta, emännät Ilma Kuokkanen ja Kristiina Äikää Jaalasta. Sähkeitä oli tullut seu-

raavilta henkilöiltä: Kaarlo Cleve, Hamina, Anni Cleve, Hamina, Elli Cleve-Laurell, Imatra, Erkki Cleve, Jyväskylä, Maija Havakka, Hamina, Sofia Räköläinen, Kotka, Elli Saunisto, Särkisalmi, Miina Jussilainen, Nokia, Hanna Veijalainen, Parikkala, Irja Littunen, Parikkala, sekä Alhon marttakerho Mellilä. Kirjetervehdyksen oli lähettänyt Helena Hakkulinen Jyväskylästä sekä kukatervehdyksen Loimaan kauppalan marttayhdistys edustajiensa rouvien Norrmannin ja Vainion välityksellä. Kurkijoen entinen kapalainen Eemil Nyholm, nykyinen Nastolassa eläkkeellä oleva, mutta virkeänä hartaushetkiä pitävä rovasti Nuottamo, oli lähettänyt kirjeessään Aron Juvo-

sen kautta juhliville mar-toille oman ja perheensä onnittelun. Suusanalliset tervehdyksensä vapaan sanan aikana toivat Manja Haltia, Laato-

M. J.

Julkaistu 50 vuotta sitten Kurkijokelaisten numerossa 22/11.6.1955.

150 VUOTTA SITTEN...

Kurkijoen Marttayhdistys ry:n perustamisvuonna 1905 syntyneitä ovat olleet muun muassa seuraavat, joiden 50-vuotissyntymäpäivä uutiset on julkaistu vuonna 1955 Kurkijokelaissa.

50-vuotiaita vuonna 1955

6.6. emäntä **Anna Bragge** Kurkijoen Alhosta (nyk. Mellilä)

14.6. **Elsa Taskinen** o.s. Kylliäinen Rahkiassa Kurkijoen Otsanlahdelta

15.6. maanviljelijä **Onni Savolainen** Alastaron Vännilässä (entinen Kurkijoki, Ihojärvi)

15.6. maanviljelijä **Toivo Petter Kojo** Loimaan Ilma-

risissa, ent. Kurkijoki Elisenvaara

15.6. sahatyö mies **Johannes Paju** Vammalassa, ent. Kurkijoki

23.6. Mustialassa **Juho Stepanoff** ja 6.7. **Aini Stepanoff** o.s. Veijalainen, Kurkijoen koulutilalta

24.7. Loimaan Kauhanojalla emäntä **Helmi Ahokas** o.s. Haakana, ent. Kurkijoki Mikrilä

12.8. maanviljelijä **Emil Härkönen** Metsämaalla Korven kylässä. Härkönen on aikaisemmin viljellyt tilaansa Kurkijoen Sorjossa, ja tunnetaan hänet erittäin kyvykkäänä maamiehenä, sekä ahkerana nuorisoseuramiehenä.

20.8. Joensuussa talou-

denhoitaja **Juho Ijäs**, ent. Kurkijoki Titto

27.8. emäntä **Kristiina Ovaska** Alastaron Niinijoen suussa, ent. Kurkijoki Soskua

29.8. vaunutarkastaja **Pekka Häyhä** Pieksämäellä (ent. Elisenvaara)

31.8. mv. **Toivo Schwartz** Metsämaan Majanojalla (ent. Kurkijoki Titto). S. on tunnettu erittäin tarmokkaana maamiehenä, ja on hän tilansa Metsämaalakin saattanut hyvään kuntoon. Hän on lisäksi pystyvä kirvesmies.

2.9. emäntä **Aino Lakko-**nen Loimaan Ilmarisissa, ent. Elisenvaara

5.9. emäntä **Siiri Beatta Haiminen** Loimaan Kojonperässä, ent. Kurkijoki Rummunsuo

20.9. Forssan kauppala-

sa emäntä **Katri Kojo** o.s. Lankinen ent. Kurkijoki Ihojärvi

20.9. maanvilj. **Antti Il-**mari **Liekari** Loimaan Jo-

enperässä, ent. Kurkijoki Elisenvaara

21.9. emäntä **Eeva Veijalainen** o.s. Veriipää Vuoksenniskalla, ent. Kurkijoki Korpisaari

24.9. **Armas Torikka** Loimaan kk, ent. Kurkijoki Elisenvaara

26.10. **Juho Veijalainen** Vuoksenniskalla, ent. Kurkijoen Titon kylästä

31.10. maanvilj. **Artturi Johannes Nenonen** Alastarolla. Hän on syntynyt Kurkijoeilla.

15.11. maanviljelijä **Onni Tontti** Kurkijoen Ihojärveltä, nyt Alastaro

26.11. rautatievirkailija **Anton Villikka** Seinäjoella, ent. Elisenvaara

29.11. keskuslämmittäjä **Jaakko Jussilainen** Luonetjärvellä, ent. Kurkijoki Savoja

27.12. emäntä **Katri Heinonen** o.s. Kärhä Mellilän Isossaperässä, ent. Kurkijoki Savoja

Toivon laulu

Mutt' Karjalan kansa ei sorru, se taipuu, vaan taitu ei. Rajan kirot ken siellä kesti, veren perinnön mukanaan vei.

Täällä toukonsa taasen tekee, uutta peltoa perkailee. ”Isä taivaan jo iskusi säästä”, näin hiljaa hän rukoilee.

Toki vanhus unessa usein perintöpeltoja astelee. Ja mummo kukkamaataan siellä ”kotona” kastelee.

Kotipihalla lastenlapset taas kirmaten kisailee. Ja kuopus kotihaasta sinivuokkoja keräilee.

Ei – Karjalan kansa ei sorru, se toivossa elää vain. Näin soittaen suruja Suomen se kestää – kestää ain!

Haapavedellä 22.5.1955

Saima Hahl

yksi Kurkijoen marttayhdistyksen puheenjohtajista

Vahvoilla juurilla kohti tulevaisuutta

Sydämelliset onnittelut satavuotiaalle Kurkijoen Marttayhdistykselle. Yhdistyksen pitkä taival on osoitus siitä, että marttatoiminta on osa suomalaisen naisen historiaa ja osa tämän päivän elävää elämää.

Kurkijoen Marttayhdistyksen aloittaessa toimintaansa 1900-luvun alun Suomessa tavoitteena oli neuvoa naisille taitoja, joiden avulla he pystyvät huolehtimaan perheistään, kodeistaan ja ympäristöstään. Neuvontaan kuului myös opastaa, miten naiset voivat hankkia omaa rahaa. Tärkeää ei ollut kuitenkaan käyttää rahaa omiin tarpeisiin, se käytettiin perheen tarpeisiin. Jo silloin pidettiin hyvänä opettaa äideille taitoja, jotka takaisivat perheille aikaisempaa paremmat elinolosuhteet.

Marttojen nykyisellä teemalla *Iloa ja turvaa* martoissa haluamme korostaa kotiin, perheeseen ja yhdistystoimintaan liittyviä turvallisuutta ja iloa tuottavia asioita. Kotitalousneuvontaa tekevänä kansalaisjärjestönä toimiessamme kuljemme arjen aallonharjalla ja vahvassa myötätulessa.

Arjen hallintaan liittyvät tiedot ja taidot uudistuvat yhä kiihtyvämmällä vauhdilla teknologisen kehityksen ja muiden toimintaympäristön muutosten vuoksi. Meidät martat koetaan turvallisiksi opastajiksi näissä muutoksissa. Se asettaa uudistumishaasteita myös meille itsellemme. Kehittäessämme toimintaamme näytämme toteen sen, että elinikäinen oppiminen on martalle yhtä itsestään selvä kuin kahvin juominen hyvässä marttaseurassa!

Yhteisöllisyys on vahvaa marttatoiminnassa. Yhteiset kokemukset ja yh-

dessä tekeminen toimivat voimanlähteinä ja tuovat iloa elämään. Eilinen on huomenna historiaa, mutta kokemus toisen ihmisen läsnäolosta on niin ainutlaatuinen, että sen historia ei toistu.

Kurkijoen Marttayhdistys ja sen jäsenet ovat eläneet todeksi sen, että suvaitsevaisuus, toisen auttaminen ja ponnistelu yhteisen päämäärän eteen kantavat elämässä eteenpäin yli vaikeidenkin aikojen. Oman yhdistyksen martat muodostavat tarvittaessa myös turvaverkon, joka on sitä tärkeämpi, mitä kauempana muut läheiset asuvat.

Hyvät martat, toimintamme puhuttelee nykyihmistä. Tarjoaahan se mitä monipuolisimman harrastuksen, mahdollisuuden uuden oppimiseen, kokemuksiin, elämyksiin ja läheisyyteen. Vahva marttahenki opastaa meitä oman historian kunnioittamiseen, ajassa ja välillä jopa ajan edellä kulkemiseen. Martoilille tärkeitä elämässä ovat koti ja perhe, jonka hyvinvoinnin eteen tehtävällä työllä ja harrastustoiminnalla on hyvä vaikutus syvälle suomalaiseen yhteiskuntaan.

Riemukkaita yhdessä olemisen ja yhdessä tekemisen hetkiä, sisältörikkaita toimivuusia eteenpäin toivon Kurkijoen Marttayhdistykselle ja sen jäsenille. Kurkottakaa pitkälle tulevaisuuteen.

Yksin voin unelmoida suuriakin mutta pystyn vain pieniin tekoihin. Yhdessä toisten kanssa toteutamme yhteiset unelmamme. Silti ilman pieniäkään unelmia ei synny suuria tekoja.

Pirkko Ruuskanen-Parrukoski
toiminnanjohtaja
Marttaliitto ry

Keräilijämartan

Tämä kainonnäköinen marttanukke on löytynyt kirpparilta.

Loimaalainen Saini Repo on innokas keräilijämartta. Kun vastaan tulee jotain marttoihin liittyvää, hän ei voi olla sitä hankkimatta. Hän kertoo, että on harrastanut marttavaroiden keräilyä noin 15 vuotta.

Sainin kokoelmista löytyy Emäntälehtiä, joista vanhin on vuodelta 1927. Lehti on ilmestynyt vuodesta 1902, joten vielä riittää metsästämistä. Sainilla on myös paljon erilaisia marttavaaseja ja –posliiniasioita.

Keräilijämartan kokoelmissa on myös melkein kaikki marttamerkit. Joku yksilö niistäkin puuttuu. Kari Rahiala kertoo kirjoituksessaan omasta äidistään, että veljekset olivat palauttaneet äidille myönnetyn kultaisen merkin takaisin Marttaliittoon. Nykyään ei sitäkään enää tarvitse palauttaa, joten Saini Repo voi joskus saada kokoelmiinsa myös kultaisen merkin.

Marttanukkeja on Saini Revon kokoelmissa aikamoinen liuta. Vanhin nukke on luultavasti 1930-luvulta. Sillä on posliinipää ja oikeista hiuksista tehty tukka. Sekin on löytynyt kirpputorilta niin kuin monet muutkin Sainin omistuksessa olevat marttatavarat. Myös vanhain tavarain liikkeet ovat olleet oiva paikka löytää vanhoja martta-aiheisia tuotteita. Siis jos olette heittämissä pois jotain marttoihin liittyvää, ottakaa ensin yhteyttä Loimaalle. Siten esineelle voisi löytyä uusi rakastava koti.

Raija Hjelm

Varsinais-Suomen marttapiiriliiton tervehdys

Arvoisa juhliwa Kurkijoen Marttayhdistys, hyvät marttasisaret

Varsinais-Suomen Marttapiiriliitto onnittelee sydämellisesti satavuotiasta yhdistystänne.

Kädenjälkenne ja osaamisenne näkyy kodeissanne ja kotiseudullanne. Omalla seudullaan näkyvät ja kuuluvat aktiiviset martat ovat järjestölle kaikkein tärkeintä. Rajantakainen Karjala on myös saanut osansa aktiivisuudestanne. Olette oivaltaneet, että lähialueiden hyvinvointi on osa omaa turvallisuuttamme. Kiitos Teille esimerkillisestä marttatyöstä.

Perustamisenne aikoihin yhteiskunnassa kiinnosti naisen asema. Äänioikeuskeskustelun myötä huomattiin, ettei naisen tule huolehtia vain omasta kodistaan, vaan myös isänmaa, yhteinen kotimme tarvitsee naisellista huolenpitoa.

Eli kuten Alli Nissinen Emäntälehden toukokuun 1905 numerossa toteaa: ”Naisen tulee ottaa osaa hyödyllisten ja valistavien yhdistysten toimintaan. Hänen tu-

lee seurata kunnallisia asioita ja olla selvillä kaikesta siitä, mitä hänen ympärillään tapahtuu. Mutta yhtä tarkka silmä kuin hänellä tulee olla yhteiskunnallisissa asioissa, yhtä tarkka tulee hänen silmänsä olla kodin kaikinpuolisessa hoidossa. Vasta silloin on hän todellisuudessa nainen, joka paikkansa elämässä täyttää.” Näitä tosinaisia olette edustaneet marttoina sata vuotta.

Me martat olemme aina osanneet elää ajassa ja uudistua. Työmme kotien ja perheiden hyväksi on tänäänkin tärkeää. Arjen askareiden ja kotitöiden sujuminen luo vahvan pohjan elämän hallinnalle ja tukee ihmisen itsenäisyyttä ja itsetuottamusta elämän eri vaiheissa. Arjen taitoja tarvitsevat kaikki ja näiden taitojen edistämisessä riittää haastetta myös yhdistyksenne seuraavalle sadalle vuodelle.

Onnea ja menestystä!

Riitta Leinonen
puheenjohtaja
V-S Martat ry

Erilaisia marttanukkeja Saini Revolla on toista kymmentä.

Marttala Kurkijoella

Kurkijoen Marttayhdistys perustettiin vuonna 1905, ja toimeliasta väkeä liittyi yhdistykseen heti alusta alkaen. Martoille tuli jo muutaman vuoden päästä tarve saada oma paikka, johon toimintaa voisi keskittää.

Vuonna 1910 vuokrattiin apteekkari Allenin piharakennus. Seuraavana vuonna päätettiin kuitenkin ostaa yhdistykselle oma toimitalo, Marttala. Hanke oli ensimmäinen lajiaan Suomen Marttayhdistyksissä.

Marttayhdistyksen omistukseen hankittiin muurari Hakkaraisen talo tontteineen. Talon kauppahinta lainattiin rovasti Arokalliolt. Laina maksettiin takaisin parissa vuodessa, loppusumma saatiin kokoon arpajaisilla.

Talossa oli iso tupa, jossa mahtui järjestämään erilaisia marttojen tilaisuuksia. Lisäksi talossa oli huoneita niin marttaneuvojan kuin myöhemmin diakonisankin asunnoiksi.

Taloon muutettiin 22.12.1911. Talossa riitti seuraaville vuosille pientä ja suurtakin korjattavaa, muun muassa porstua ja katto uusittiin melko piankin talon hankkimisen jälkeen. Kellari rakennettiin vuonna 1914. Päärakennus korjattiin täyteen kuntoon vuonna 1925, jolloin ulkokuuloitus uusittiin ja maalattiin. Silloin myös sisätiloja maalattiin ja paperoitiin.

Marttalassa oli myös puhelin, ja sähkötkin sinne vedettiin. Vuoden 1911 tili-kirjassa näkyy, että taloon oli hankittu polttopuita. Muuten kerrotaan, että marttojen työ oli niin isäntien arvostamaa, että he auttoivat Marttala toimittamalla sinne polttopuut ilmaiseksi.

Tärkeä puutarha

Ensimmäisenä kesänä raivattiin sitkeää savimaata olleelle tontille kasvimaata ja saatiin aikaiseksi kyökki-

kasvipenkit ja kymmenelle kylän lapselle omat kasvipenkit. Kasvitarhan hoito kuului marttaneuvojalle, joka sai tarvittaessa talko-apua raskaimpiin puutarhatoihin.

Kun puutarha saatiin kuntoon, siellä aloitettiin lavanlaitto- ja kylväkurssien pito keväisin. Marttalan kurssit lienevät olleet ensimmäiset puutarhakurssit Laatokan Karjalassa.

Siementen, taimien ja pensaiden myyntiä harjoitettiin myös Marttalasta. Kevättalvella pidettiin ensin siemenpussien taittelutalkoot, seuraavissa talkoissa jaettiin siemenet pusseihin. Marjapensaita ja omenapuita välitettiin marttojen puutarhoihin. Marttalankin puutarhaa uudistettiin välillä, ojia kaivettiin, vanhoja pensaita poistettiin ja uusia istutettiin.

Marttala toimi myös välityspaikkana marttojen liiketoiminnassa. Sinne keskitettiin muun muassa kananmunien tarkastus ja välitys. Jokaisella munantuotajalla oli oma numeronsa. Marttalassa munat punnittiin, tarkastettiin, leimattiin yhdistyksen leimasimella ja pakattiin.

Välitystyötä

Martat kutoivat myös kotonaan akkunaverhokankaista, joihin malli oli saatu Kotiteollisuusyhdistykseltä. Lankojenjakopäivinä olikin Marttalassa kuhinaa, kun innokkaat kutojat riensivät hakemaan uutta kudottavaa ja valitsemaan kudontamalleja. Kangasvälitystä johti Anna Clewe, jonka ruokasalin pöytään oli pykälöity metrimitta, jolla kudotut kankaat mitattiin. Valmiit kankaat toimitettiin Marttalaan eteenpäin myytäväksi.

Syksyisin marttaneuvojan työhön kuului mehujen ja hillojen valmistus myyntiin. Marjat saatiin omasta puutarhasta, sen lisäksi ostettiin ja käytettiin marttojen keräämiä marjoja. Myös

Kurkijoen Marttayhdistyksen 50-vuotisjuhla vietettiin 5.6.1955 Loimaan evankelisella kansanopistolla. Tilaisuuteen oli saapunut runsaasti yhdistyksen jäseniä sekä paikkakunnan marttoja. Ennen kotiin lähtöä kokoonnuttiin yhteiseen kuvaan. Kuvaaja Paldan, Turku. Kuva Kurkijoen Marttayhdistyksen kokoelmasta.

juureksia ja siemensipuleita myytiin.

Marttalassa oli myös oma 900 niteen kirjasto, jota ahkerasti hyödynnettiin. Sinne oli myös tilattu Emäntälehti, jota saattoi siellä käydä lukemassa. Martoille lainattavia työvälineitä säilytettiin myös talon varastoissa. Sieltä löytyi muun muassa kangaspuita, pellavaloukkuja, luumylly, mehumylly ja tuholaisruisku.

Ompeluseuroja pidettiin marttojen kotona, mutta myös Marttalassa. Ompeluseuroissa, joita pidettiin myös yhdessä diakonaattiyhdistyksen kanssa, haluttiin auttaa vähempiosaisia. Lapsille korjattiin vanhoja vaatteita tai tehtiin kokonaan uusia.

Erilaisia aktiviteetteja

Yksi marttojen suosituimmista toiminnoista olivat erilaiset kurssit, joita järjestettiin omassa toimitalossa sekä kylillä. Ensimmäiset kotitalouskurssit pidettiin vuonna 1921 Marttalassa. Kurssit olivat usein monipäiväisiä, ja kurssipaikalla saatettiin myös yöpyä.

Opintokerhotoiminta alkoi. Ensimmäisessä kerhosuutkinto suoritettiin aiheesta Kodin sairashoito.

Kurkijoen markkinoiden aikaan pitivät martat talossaan markkinakahvilaa. Marttala oli martoille tärkeä henkinen koti. Sinne saattoi pistäytyä neuvoja kysymään, lainaamaan kirjoja tai mitä asiaa oli kenellä milloinkin. Ja kyllä kai taloon sai poiketa ilman asiakin, mutta se lienee ollut sen ajan ihmisillä harvinaisen tapa.

Syksyllä 1939 sodan uhka alkoi tuntua Kurkijoellakin. Marttalaan perustettiin sotilaskoti, jota hoiti marttaneuvoja Elli Saunis-

to. Sodan sytyttyä normaali marttatyö jäi toisarvoiseksi.

Maaliskuussa 1940 Kurkijoki evakuoitiin, lähtöön ei annettu paljoa aikaa. Jokainen otti mukaansa mitä kykeni. Kurkijokelaiset evakuoitiin Keski-Suomeen, kunnanvirasto siirtyi Suolahdelle. Martat yrittivät jatkaa toimintaansa evakkopitäjissään.

Paluun jälkeinen aika

Jatkosota mahdollisti kotiinpaluun Karjalaan, ja kurkijokelaiset palasivat muiden muassa. Marttala oli säilynyt sodan melskeissä melko hyvin. Ulkorakennuksista tosin oli hävinnyt osa seinää ja irtaimisto. Myös kaivon pumppu oli poissa. Puutarhassa omenapuut olivat paleltuneet, ja piikkilanka-aita oli vedetty ympäri tonttia.

Sodan aikaan taloa oli käytetty sotilaallisiin taroituksiin, ja osaa huoneis-

ta oli käytetty varastona. Marttaneuvojakaan ei pääsyt heti evakosta palattuaan asumaan taloon, joka oli siinä kunnossa, ettei siihen muuttaminen kai houkuttanutkaan. Huonekaluja oli hävinnyt, isoja nauvoja lyötty seinille ja tehty oviaukkoja.

Kun kevät eteni, halusi marttaneuvoja kuitenkin kunnostaa paikkoja ja muutti takaisin taloon vapuna 1942. Marttalaan laitettiin uudet paperit kamarin ja keittiön seinille ja keittiöstä tukittiin kaksi oviaukkoa, jotka sinne oli sodan aikana tehty.

Osa taloon kuuluneista kalusteista löytyi, ja ne saatiin takaisin Marttalaan. Marttapiiriliitot lähettivät työkaluja, liinavaatteita ja muuta tarpeellista, mitä oli saatavilla. Entinen arkistokaappi palautui kunnan tavaroiden mukana, sisältäen ”vähemmän arvokasta tavaraa”. Arvokkain yhdistyksen arkisto oli tallennettu kunnan kassaholviin. Evakkoon lähdetäessä arkisto jäi holviin, ja sitä myöden yhdistyksen rekisteröintipaperit ja Marttalan talokirjat hävisivät.

Marttaneuvojan työtehtäviin kuului myös Elisenvaarassa sijainneen Marttamajan hoito. Kun sen toiminta lopetettiin, sai yhdistys itselleen siellä ollutta tavaraa.

Marttatoiminta alkoi Kurkijoella pikkuhiljaa uudelleen. Marttalassakin järjestettiin tallukkakurssit ketjukoulutuksena. Kurssille osallistujien piti järjestää kurssit omissa kylissään.

Taloa ja puutarhaa kunnostettiin yhä sodan jäljiltä.

Puutarhassa kasvatettiin nyt juurikasveja, vehnää ja pel-lavaa. Kaivo oli puhdistettu, ja pumppukin oli korjattu. Kellarin salaojitusta suunniteltiin. Talon toinen pää vuokrattiin asumiskäyttöön.

Marttalaan muistolaatta

Kesällä 1944 Venäjän hyökkäyksissä joutuivat suomalaiset vetäytymään. Karjalassa alkoi vapaaehtoinen evakkoon lähtö. Osa kurkijokelaisista pitkitti lähtöään, tavaroita kuitenkin pakattiin ja lähetettiin edeltä evakuointipaikkakunnille.

Myös yhdistyksen paras tavara oli pakattuna Marttalassa evakuointia varten. Irtaimisto lähetettiin 10.9. evakkoon Etelä-Pohjanmaalle. Marttala jäi tyhjilleen. Kurkijoella lopullinen evakuointi tapahtui 21.9.1944 klo 24:een mennessä.

Kun Venäjän rajat 1980- ja 1990-lukujen taitteessa avautuivat kotiseutumatkailulle, lähtivät myös kurkijokelaiset katsomaan kotipaikkoja. Matkaan lähteneille martoille oli iloinen yllätys, kun Marttala seisoi miltei muuttumattomana paikoillaan. Sen seinälle kiinnitettiin vuonna 1992 laatta, jossa lukee: ”Tässä talossa toimi Kurkijoen Marttayhdistys ry vuosina 1911-1940, 1942-1944”.

Marttalan kauppakirjat allekirjoitettiin 20.11.1911. Päivälleen 94 vuotta myöhemmin juhlii Kurkijoen Marttayhdistys ry 100-vuotista taivaltaan.

Tuija Vihervirta

Yhdistyksen varsinainen evakko. Arkistokaappi on kulkenut vuosien varrella talosta taloon. Tässä kuvassa sitä ollaan vuonna 1997 siirtämässä Loimaan kaupungista Loimaan kunnan puolelle. Työssä sihteeri Saini Kettunen (vas.), Antero Sikiö, Tuomas Kettunen ja puheenjohtaja Alli Kihlanki. Nykyään kaappi on Kurkijoki-museossa.

KAMPAAMO VUOKKO HANNELE PIIPARINEN

Välimettänlenkki 5, 32200 LOIMAA
Puh. (02) 762 2131 ja 050-558 4540

ti ja to Tuulensuun palvelukeskus, puh. (02) 7637 5606

Teen myös kotikäyntejä.

LOIMAAN KESKUSAPTEEKKI

Väinämöisenkatu 10, 32200 Loimaa
p. 02 76 36 840

Avoinna arkisin 9-20, kesällä 9-19,
La 9-16, Su 10-14

KEHYSTÄMÖ Raamiverstas POKA

Markku Ahokas

Satakunnantie 11

LOIMAA puh. 763 2721

Hierontaa,
nikamakäsittelyä,
meridiaani- ja
akkupainallushoitoja

luontaishoitaaja

LOIMAA Koulukuja 7 as 10
Ajanvaraus puh. (02) 763 2297

Marttaliitto tiedottaa: Taidoilla iloa arkeen

Marttojen kotiapu on luonteva osa marttatyötä ja edistää parhaimmillaan toimintamme perustehtävää. Vahva kotitalousasioden osaaminen lisää asiantunte- musta ja nostaa palveluiden laatua. Marttojen kotiapu tukee kotona viihtymistä, mahdollisuutta saada aikaa perheen yhteisille harras- tuksille ja edistää perheen- jäsenten jaksamista. Arjen hallinnan taidot vaikuttavat keskeisesti kodin ja per- heen hyvinvointiin - taidot tuovat myös iloa arkeen, kertoi Marttaliiton puheen- johtaja Merja Siltanen Marttaliiton syyskokouk- sessa pitämässään puhees- saan.

Marttojen kotiapu -toi- minnan käynnistäminen on ollut yksi vastaus ympäris- tön haasteeseen lähimmäis- palvelujen lisäämiseksi. Kotiavun asiakkaat voivat

hyödyntää verotuksessa ko- titalousvähennystä. Koti- apu-toimintaa tehdään usei- den piiriliittojen alueella ja uusia alueita tulee mukaan toimintaan ensi vuonna. Marttaliiton hallituksen puheenjohtajan tehtäviä kaudeksi 2006-2007 valit- tiin yksimielisesti jatka- maan valtiotieteen maisteri, kehittämisspäälikkö ja Poh- joismaiden Naisliiton pu- heenjohtaja Merja Siltanen Turusta. Marttaliiton hallitukseen kaudeksi 2006-2007 valit- tiin uudeksi jäseneksi maa- talousyrittäjä Eila Piippo Ilomantsista. Erovuoroisista jäsenistä uudelleen valit- tiin verosihteeri Tuula Har- ju Kaustisilta, emäntä Eila Peräkylä Ylämaalta ja ruo- kahuolto- ja siivouspäälik- kö, kotitalousopettaja Lee- na-Sisko Vanhatalo Meri- karvialta.

Henkilövalinnat tehtiin Marttaliiton syyskokouk- sessa lauantaina 29.10. Marttatalossa Helsingissä.

Kurkijoen Marttayhdistyksen käsityönäyttely 13.3.1912. Kuvan lahjoittanut rva A. Cleve yhdistyksen kokoelmiin.

Marttojen ompelu- seurassa vuonna 1947

*Tervetuloa taloomme
vaikka väliaikaisehen.
Paljon on vielä puuttehia
kaikki keskeneräisenä,
vaan siit on mielemme
keveä,
kun on asunto omanamme,
oma katto päämme päällä.*

*Siel’ on kultaiset kotimme
siellä tutummat tuupamme,
pihapolut rakkahammat,
rajan raskahan takana,
siellä myöskin
vaalijaimme,
vanhempaimme
hautakummut,
johon mielemme monesti
aatoksemme astelevat.*

*Haastelevat meille hiljaa
ei ole nämäkään kotimme,*

*joita täällä rakennamme
pysyväisiä majoja,
vaan matkalla kaikki
olemme
sinne ijäiseen kotihin,
jos ei murheet mieltä paina,
ei ole puutteita oleva.*

*Varmasti jokainen perille
sinne pääsemme kerran,
jos vaan täällä eläissämme
eläviä oksia olemme
siinä tosi viinipuussa,
johon meidät jo lapsena
kasteen kautta liitettiin
armolapsena Herran.*

*Vaan kenpä meistä
tuntenevi,
et on kauas kulkenunna.
Tuhlaajapojan tavalla
takaisin palatkaamme*

joita on koko maassa noin 1 500. Marttayhdistykset kuuluvat marttapiiriliittoihin, jotka vastaavat maakunnallisesta marttatoiminnasta. Piiriliittoja on 16. Valtakunnallinen keskusjärjestö on Marttaliitto ry, joka sijaitsee Helsingissä. Osoitteesta www.martat.fi löytyvät Marttaliiton kotisivut.

Onnea
100-vuotiaalle!

Palveleva käsityöliike

Heimolinnankatu 12
32200 LOIMAA
puh. (02) 762 2028

MAATALOUDEN
TILIPALVELU
ARJA MARKKULA

-kirjanpidot
-EU-tukihakemukset
-vilja-analyysit

Puhelin (02) 7631011,
0400-531812

Tiinan
Kukka

Väinämöisenk. 7,
32200 LOIMAA
Puh. (02) 763 1193

Koneurakointi
Pekka Ahokas

Kalliomäentie 38
32200 LOIMAA
gsm 0500-741 282

Saatavana myös
luonnonkiviä
piharakentamiseen

JATKOA SIVULTA 1

3 kertaa 30 vuotta

Äitini sai elää – niin kuin Jussi-veljeni muistopuhees- saan kertoi - peräti kolme noin 30 vuoden jaksoa elä- mässään. Ensin keskikoulu Nurmeksessa suorastaan loistavin tuloksin, mutta koulun käynnin päätti isän kuolema ja niin ollen koti- tilan hoitoon palaaminen Kurkijoelle. Isänsä Samuli Kauppinen oli toiminut vuosia Kurkijoen pappilan arentimiehenä, kunnes oli hankkinut oman Liinamäen tilan.

Äiti oli isänsä kuoleman jälkeen maanviljelijänä ja kävi Kurkijoen maamies- opiston ja valmistui maata- lousteknikoksi (nykynimel-

tään agrologiksi). Tuolla opistossa hän myös tapasi vuotta nuoremman isäni, jonka kanssa perusti per- heen useita vuosia myö- hemmin oltuaan välillä ti- lan (Piilisille) myynnin jäl- keen muun muassa opetta- jana Peltosalmen karjan- hoitokoulussa Iisalmen ku- peessa.

Uusi 30-vuotisjakso al- koi nuorelle parille. Isäni oli tuolloin Hallmanien omistaman Pukinniemen kartanon tilanhoitajana Hiit- olassa. Muutaman vuoden kuluttua he 1930-luvun alussa ostivat tilan Kurkijo- en Raholasta, josta siis tuli veljessarjan varsinainen ko- tipaikka.

Evakkoretket veivät per- hettä Uuraisille, Rinneko-

tiin Espooseen, väliajalla eli jatkosodan aikana takai- sin kotiin ja sitten Lapuan kautta Ilmajoelle ja lopulta isän vapauduttua maanlu- nastuslautakunnista vasta vuonna 1948 ”omiensa tykö” Pöytyälle. Toisin sa- noen 89-vuotiaaksi jaksan- ut äitini eli pisimmän ai- kaa elämästään juuri Pöyty-ällä pysyen kuitenkin koko ajan korostetusti kurkijoke- laisena ja erityisesti kurki- jokelaisena marttana.

Isäni kuoltua 1970-lu- vun alussa äiti eli ”yksin” lähes 20 vuotta Pöytyällä. Onneksi tuolloin olivat vii- si poikaa perheineen ja lu- kuisat oman kylän Raholan naapurit ja ystävät lähellä ja vakituisina vierailijoina.

Äidit opetukset

Tuo Elli-martta opetti pojille paljon niitä elämän- arvoja ja suhtautumistapo- ja, jotka ovat sävyttäneet veljessarjan suhteita toisiin- sa ja ulkopuolisiinkin. Muistan hyvin, kun neljä vuotta alaluokilla luokkato- verinani ollut Leena äsket- täin kertoi, kuinka hän ys- tävättärensä kanssa kym- menkunta vuotta myöhem- min oli polkupyöräretkellä jo Oripäässä saakka, kun heidät yllätti mieleton rank- kasade. Emme olleet me- kään tavanneet neljänne- luokan jälkeen, mutta hän kertoi ystävälleen, että Kari sanoi, että heille kotiin saa tulla milloin vain. Niin ty- töt ajoivat keskellä yötä Pöytyälle ja löysivät sateen

suojan ja viipyivät useita päiviä. Se oli martalle itses- tään selvää.

Äitini opetti monia elä- mänviisauksia, joista mi- nulle tärkeimpiä ovat pari. Isäni sairastuttua detanuk- seen (jäykkäkouristukseen) meidät kutsuttiin sanomaan hyvästiä Turun lääninsai- raalaan. Tuolloin minä ky- syin kirkolle linja-autolle kävellessämme äidiltä, mi- ten me selvittäisiin, jos isä kuolisi, jolloin äiti lohdutti: ”Kyllä me selvitään. Paljon pahemmistakin on selvit- ty, olihan tässä maailmansota- kin.” Meille riemuksi lää- ninsairaala onnistui pelasta- maan isämme.

Äitini - tuo kurkijokelai- nen martta - opetti: ”Kari, tee oma elämä, mutta muis-

ta, että sinulla on neljä vel- jeä.” Kun minuakin aikoi- naan arvosteltiin vaikka mistä ja kaikenmaailman il- keyksiäkin esiintyi, silloin äiti opetti: ”Muista, Kari, että mikään ei maailmassa ole niin suurta kuin inhimil- linen pienuus.” * * *

Tuon elämäni ratkaise- vasti vaikuttaneen martan ja lukemattomien hänen kaltaistensa muistoa kunni- oittaen ja marttojen keski- näistä yhteistyötä ja sen suuria tuloksia arvostaen olen halunnut olla mukana aikaansaamassa 100-vuo- tisjuhlassa julkaistavaa ai- nutlaatuksen yhdistyksen ai- nutlaatuista historiaa.

Kari Rahiala

Eino Heikinmaan Lapsuusmuistoja-sarjan osa 20

Lähtöön valmistautumista maaliskuussa 1940

Seuraavan yön aikana tuumimme äidin kanssa, mistä seuraavana aamuna jatkettaisiin eli mitkä olisivat ne tärkeimmät tehtävät, jotka olisi ensiksi tehtävä. Ja tehtäväähän oli. Päätimme, että säkittäisimme salvossa olevan leipäviljan, olihan meillä jo lihaa tiinussa. Kun saisisimme ruista säkkeihin, niin kyllähän niillä kesään pääsisi ja eiköhän sitä sitten sen jälkeen jotain keksittäisi henkemme pitimiksi. Mutta tuolloin kaikki oli epävarmaa. Pääasia tuolloin oli, että vain päästäisiin rajan toiselle puolelle.

Kun aamulla askareet oli tehty ja leipäviljat säkitetty, laitoimme tulen tuvan uuniin päivällä, mitä ei ollut tapahtunut kolmeen kukauteen. Sitten kävimme siellä polttamaan kaikkea sellaisia pikku tavaroita ja kirjoja, mitä ei haluttu jättää naapurille, vaikka eivät näitä nuo olisi niistä mitään ymmärtäneet.

Minä poltin omat sukse-
ni ja ajattelin: ”Ette ainakaan näillä minun suksillani hiihte-
le.” Kaiken lisäksi ne olivat minun oma tekemäni ensimmäiset sukse-
ni. Otin vain siteet irti ja vään-
sin poikki, että sopivat uuniin. Tosin se tuotti vähän vaikeuksia, kun olivat sattu-
neet sellaisesta kohdasta puuta, että eivät meinanneet millään katketa käsipelissä. Oikein sitä minäkin ihmettelin: sai vääntää aina suora-
kulmaan asti, ennen kuin kävi hiukan ritsemään ja antoi periksi, eikä oikein irti poikki mennyt sittenkään, mutta kuitenkin sain sopimaan uuniin muiden tavaroiden joukkoon. Tuli teki niistä pian selvää.

Pakkaamista ja kuljettamista

Äiti siinä samalla pak-
kaili mielestään arvok-
kaampia taloustavaroita laatikoihin vaatteiden jouk-
koon, jos vaikka sattuisivat säilymään ehjinä myöhem-
pää käyttöä varten. Me kyl-
lä tiesimme, että Parikkalan puolella oleva Kaukolan kylä jäi Suomen puolelle. Siellä oli naimisissa yksi isän siskoista. Sinne voisi-
mme viedä tavaroita, mut-
ta me äidin kanssa emme kyllä sinne niitä ehtisi ajaa: hyvä kun saisisimme ne edes maantien varteen, johon kylä-
läisten oli käsketty tavaransa viedä. Sieltä sotilaat sitten ajaisivat ne armeijan autoilla rajan toiselle puolelle.

Seuraavana päivänä saimme Nousiaisen Pekasta apua. Hän tuli ajamaan meidän tavaroita tien var-
teen ja samalla sai ajaa

omansakin, kun heillä ei ollut itsellä hevosta. Parin päivän ajon jälkeen niin alkoi näyttää aika tyhjältä, kun viimeisiä huonekaluja vietiin tien varteen. Eihän niitä kaikkia ollut tarkoitukseen viedä, ainoastaan sellaiset, joita uskottiin vielä tarvittavan.

Oli vielä yksi päivä aikaa, jonka jälkeen valkeni viimeinen päivä, jolloin oli jätettävä rakas kotimme ja kotiseutumme ja lähdettävä vaeltamaan suureen tunte-
mattomuuteen, josta kukaan ei tiennyt mitään. Toivoimme vain, että meidät otettaisiin ihmisiin vastaan, sillä emme lähteneet kenenkään kiusaksi, vaan olosuh-
teiden pakosta, jossa oli panoksena koko Suomen itse-
näisyys.

”Ette ainakaan näillä minun suksillani hiihte-
le.”

Sotilas reppu selässä

Illan suussa asteli kylä-
tietä reppu selässä eräs sotilas, joka kääntyi meille. Samassa tajusin sen olevan isäni, joka saapui lomalle omaan kotiinsa viimeisen kerran. Sen näki jo hänen katseestaan. Ei varmaan ollut helppo astua sisälle tietoisena siitä, että ylihuomenna oli se hetki, jolloin oli jätettävä se koti, jota oli juuri suurella innolla rakentanut ja saanut sen hyvään kuntoon ja jossa seuraavienkin sukupolvien olisi ollut hyvä asua. Mutta kaikki ei aina käy, niin kuin he olivat äidin kanssa suunnitelleet. Hetkessä kaikki toiveet olivat romahtaneet ja haihtuneet niin kuin tu-
hka tuuleen.

Tulokahvit tai -korvik-
keet juotuumme ja hetken koottuaan ajatuksiaan isä tuumaili sitä kaikkea, mitä oli tapahtunut ja jatkossa tulisi tapahtumaan. Tulevaisuuttahan kukaan ei tiennyt, mutta täytyi vain toivoa, että siitä jotenkin selvitäisiin. Isä jatkoi: ”Näyttää siltä, että olette täällä pärjänneet oikein hyvin, ja halotkin tuli ajettua määräaikaan mennessä Akkahaarjuun. Vai kuinka?” hän minulta kysyi. Johon minä tietysti vastasin: ”Kyllä, eikä mitään kiirettä ollutkaan, kun minä ajoin kahella hevosella, ei niitä yhdellä olisi kerinnyt millään, kun oli vielä muitakin ajoja, piti käyvä meijeri- ja myllyreissuja.”

Kun siinä hetken aikaa olimme keskustelleet, isä läksi kävelemään ulos katselemaan, kuinka siellä voitiin ja oliko kaikki, niin kuin pitikin. Me läksimme äidin kanssa ilta-askareille navettaan ja talliin, sillä

eläimet oli joka tapauk-
ses-
sa ruokittava, oli tilanne mikä tahansa

Kun olin tallissa, isä tuli sinne, ja näin heti, etteivät asiat tainetakaan olla ihan oikein. Hän katsoi minua ja sanoi: ”Mitäs sinä oikein olet tehnyt? Etkös sinä tien-
nyt, että mitään ei saa rikkoa, vaan kaikki täytyy jät-
tää ehjänä paikoilleen? Hän oli nähnyt laatikon ja silpukoneen, joka oli navetan vintillä ja jonka olin silloin ensimmäisenä päivänä saatuumme evakuoimiskäskyn rikkonut. Ei siitä sitten pu-
huttu sen jälkeen, sillä kylä hän sen varmaan ymmär-
si, ettei se minustakaan mitenkään niin hyvältä tuntu-
nut, joten siitä ei sen jäl-
keen puhuttu mitään.

Tultuamme askareilta ja syötyämme illallisen meil-
lä oli sellainen ankea tun-
nelma, sillä olihan viimeis-

tä edellinen yö tässä omas-
sa kodissamme. Tavarat oli suurimmilta osin jo pakattu ja ajettukin maantien var-
teen autokuljetusta varten. Sen verran oli vuodevaat-
teita, ettei tarvinnut lattialla viimeisiä öitä nukkua. Uni ei meinannut millään tulla silmään, kun oli tieto siitä, että yöt olivat vähissä omassa kudissani. Mutta tu-
lihan se uni viimein, ja seu-
raava aamukin valkeni, vaikka vähän heikosti nu-
kutun yön jälkeen.

Lähtöhetken lähestyminen

Oli viimeinen kokonai-
nen päivä Karjalan kodissa, sillä seuraavana päivänä a-
mupäivällä alkoi meidän ja monen muun evakkotaival rakkailta synnyinseuduilta. Rantakylän piti olla jo päi-
vää paria aikaisemmin tyh-
jinä, koska sieltä oli pitem-

Oi niitä aikoja

entisiä ja lapsuusvuosia noita

Muistelmani alkavat aivan lapsuusvuosistani Kurkijoen Saa-
reksen kylästä 16-vuotiaaksi nuorukaiseksi asti. 4.1.1942
sain kutsun IS-joukkoihin Kurkijolle, ja siitä alkoi Suomen
armeijan palveleminen aina 23.10.1945 saakka. Nämä tari-
nat olen kirjoittanut aivan muistinvaraisesti, en ole mitään
muistiinpanoja käyttänyt. Ne muutamat päivämäärät, jotka
tästä löytyvät, on otettu teoksista, jotka on myös mainittu.

Eino Heikinmaa

pi matka uudelle valtakun-
nan rajalle. Meiltä ei siihen
ollut kuin vajaa kymmenen
kilometriä tietä pitkin ja
suoraan mitattuna noin
kuusi kilometriä.

”Illan suussa asteli
kylätietä reppu selässä eräs
sotilas, joka kääntyi meille.”

Päivä alkoi normaaleilla
navetta- ja talliaskareilla,
sillä eläimille alkoi seura-
vana aamuna raskas taival
kävellä talviaikaan noin 15
kilometriä Parikkalan Kau-
kolaan. Se oli ensimmäisen
päivän matkaohjelma. Kun
askareet saatiin tehdyiksi,
niin sitten alkoi kuormien
teko. Sitä varten olimme

varanneet jo aikaisemmin
kahet parireet laveteilla,
joihin sitten laitoimme
kuormat. Toiseen rekeen
tuli etupäässä eläinten re-
hua muutamaksi päiväksi,
koska oli esitetty toivo-
mus, että kantakirjaeläi-
met oli lastattava junaan
ja tuotava rajan toiselle
puolelle.

Syy, miksi niin toivot-
tiin tehtävän, oli että jos
kaikki luovutetun alueen
eläimet teurastettaisiin, niin
menetettäisiin liian paljon
hyviä siitoseläimiä. Siitä
sitten kärsisi koko maan
karjanjalostus, koska sillä
alueella oli hyvin paljon
kantakirjaan hyväksytyjä
karjoja niin kuin meilläkin.
Meillä olivat kaikki kanta-
kirjoissa yhtä vanhintu lu-
kuun ottamatta, mutta sen
kohtalo ratkeaisi vasta aa-
mulla.

Sitten alkoi toisen kuor-
man lastaaminen. Siihen
lastattiin etupäässä matka-
evästä, sillä sitä ei kukaan
tiennyt, kuinka kauas täytyi
hevosella ajella. Mukaan
laitettiin lisäksi jotain pien-
tä koti-irtainta ja tietysti he-
voselle heiniä. Niin oli
kuormat lastattu seuraavaa
aamua varten. Tuntui vähän
oudolta ajatella, että seura-
vana aamuna oli lähdettävä
viimeisen kerran omasta
kodista ja jätettävä kaikki
rajan toiselle puolelle. On-
neksi sentään voitiin lähteä
Suomeen päin eikä itään.

Osasto Haapkylä kuormastoi-
neen ja muonituslottineen (A. Nenonen, A. Savolainen ja A. Si-
polainen) on saapunut uuden rajan yli Parikkalaan 23.3.1940. Valok. Jorma Haapkylä.
Kuva Kurkijoki-Säätiön kokoelmasta.

Hiitola voimissaan

Karjalaseurojen Satakunnan piirin 60-vuotisjuhla Porissa sunnuntaina 23.10. oli Hiitolan voimänäytös. Toimintakilpailun voitto, piirin ensimmäiset stipendit hiitolaisille ja juhlapuhujan juuret Hiitolassa olivat osoittamassa Porin alueen karjalaisten ytimen.

Karjalaseurojen Satakunnan piiri ry:n puheenjohtaja ja Hiitolan Pitäjaseuran hallituksen puheenjohtaja Jouko Hämäläinen Noormarkusta avasi 60-vuotisjuhlan. Hän luovutti karjalaisvanhempien lapselle, Porin kaupunginjohtajalle Aino-Maija Luukkoselle juhla kokouksen tekemän aloitteen nykyisen Lounaisen Linjakadun nimeämisestä Karjalakaduksi. Perusteluissa todettiin, että evakkojunan saapuessa Porin asemalle tavarat purettiin radan suuntaiselle kadulle.

Porin seudulle evakkoon tulleet hiitolaiset muistavat kadun olleen täynnä tavaraa, kuten hetekoita ja sohvia sekä hevosia. Muistoksi karjalaisten tulosta Satakuntaan ja Poriin ehdotetaan nimen muuttamista Karjalakaduksi. Useista muista kaupungeista poiketen Porissa tällaista katua ei vielä ole.

Pauliina Kiuru ilahdutti yleisöä tunnelmallisilla lauluillaan.

Karjalainen elämänasenne

Juhlapuhujana oli koko 1980-luvun SAK:n puheenjohtajana toiminut Karjalan Liiton kunniapuheenjohtaja Pertti Viinanen. Hän kertoi vanhempiansa muuttaneen Hiitolasta hänen syntymäseudulleen Imatralle joitain vuosia ennen talvisotaa sinne rakennetun tehtaan vetämänä.

Juhlapuheessaan Pertti Viinanen korosti karjalaisen elämänasenteen elinvoimaisuutta ja lisääntyvää tarvetta olla esikuvana yhteiskunnassa. Hän totesi että hyvinvointiyhteiskunnasta huolimatta suuri osa ei voi kuitenkaan hyvin. Toisaalta Karjalan Liitto ja sen jäsenyhteisöt luovat yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun toiminnassa on yhdessä tekemisen ja yhdessä olemisen henki.

- Vieraanvaraisuus, sosiaalisuus, välittömyys, toisista välittäminen ja vastuun kantaminen ovat karjalaisuuden ominaisuuksia, joille on yhä suurempi tarve ja tilaus yhteiskunnassa, missä itsekkyys on korostetussa asemassa. Karjalaisten esikuvan mukainen yhteisvastuun merkitys ja tärkeys tulee nostaa takaisin

sille kuuluvaan arvoon nyky-yhteiskunnan äärimilleen viedyn yksilöllisyyden vastapainona, vetosi Viinanen.

Palkintoja ja stipendejä

Vuoden 2004 toimintakilpailussa Satakunnan piirin 30 jäsenseurasta menestyi tänäkin vuonna parhaiten Hiitolan pitäjaseura, joka vei kiertopalkinnon takaisin kaappiinsa. Puheenjohtajan Jouko Hämäläisen ja varapuheenjohtaja Reino Äikiän lahjoittama, suhteessa pieneen jäsenmääräänsä hyvin menestyville seuroille suunnatun kiertopalkinnon sai haltuunsa Eurajoen Karjalaseura.

Juhlan kunniaksi piirin hallitus jakoi ensimmäistä kertaa stipendejä, jotka kohdistettiin nuoremman sukupolven edustajille kannustamaan muitakin nuoria karjalaisen perinteen jatkamiseen. Stipendin saivat hiitolaisjuuriset teatteriteen maisteri, mus. yo Pauliina Kiuru ja urheilun saralla kunnostautunut Ari Vihavainen, joka voitti esimerkiksi kesäjuhlien Karjala-maratonin.

Pauliina niittänyt mainetta

Pauliina on Hiitolan Kyllälahdesta kotoisin olevan Aarno Kiurun tytär. Hän alkoi harrastaa kuusivuotiaana pianonsoittoa. Harrastuksesta alkoi muodostua ammatti Pauliinan aloitessa opinnot Sibelius-Akatemiassa vuonna 1993. Laulajana Pauliina debytoi Porin Jazzeissa vuonna 1994. Pauliina kertoo, että hän on laulanut 12 vuotta ja laulaa nyt ammatikseen, mutta esiintyy myös teatterissa.

- Teatteri alkoi kiinnostaa, joten menin Teatterikorkeakoulun musiikkiteatterikoulutukseen. Valmistuin sieltä vuonna 2000. Sen jälkeen olen ollut mukana useissa esityksissä. Tältä listalta löytyvät muun muassa Lahden Kaupunginteatterin Annie Mestari-ampujassa Annien rooli, Komediateatteri Arenan Onnenkoukku-revy, Hartwall Arenan Calypso-musikaalin Penelope, Kouvolan Teatterin West Side Storyn Maria ja UIT:n Hairin Sheila sekä Helsingin Kaupunginteatterin Miss Saigon, luetlee Kiuru.

Hiitolan Pitäjaseura ry:n sihteeri Raija Laaksonen hymyilee tyytyväisenä, onhan hän seuran saaman voittopokaalin kanssa päässyt kahden puheenjohtajan väliin. Vasemmalla seuran nykyinen puheenjohtaja Jouko Hämäläinen ja oikealla pitäjaseuraa 18 vuotta luotsannut Mauri Lankinen.

Kurssitovereitten kanssa perustetussa showryhmässä Pauliina Kiuru on saanut toteuttaa puskahuumori-puoltaan muun muassa karjalaiseukkona. Hän on mukana Helsingin Kaupunginteatterin tämän syksyn show-musikaalissa. Lisäksi hän opastaa lauluoppilaitaan muun muassa Vantaan aikuisopistossa.

Raikasääninen, perfektionistiseksi musiikkitaituriksi kutsuttu Pauliina soitti juhlassa pianoa ja lauloi yleisön iloksi. Ensimmäinen kappale oli opiskelutoverin, hiitolaisjuurisen Petri Laaksosen säveltämä Täällä Pohjantähden alla.

Potlohkoa

Päivän juhlallisuuksien päätteeksi tarjottiin vuoden perinneruokaa potlohkoa. Ennen sitä koivistolainen Aira Viitaniemi Karjalan liitosta kertoi karjalaisen ruokaperinteen voitokulusta maailmalla. Hän totesi esimerkiksi karjalaisen ruokapöydän tyhjenevän Euroopassa ennen tilaisuuden päätöstä, italialaiskommenteista huolimatta. Maistuvatpa kuulemma Italiassakin riisivatruskat ja kala.

- Karjalainen ruokailu on monipuolinen, vi-

vahteikas, omavarainen ja avomielinen uudelle. Vuoden ruoiksi valitaan sellaisia ruokia, jotka on helppo valmistaa suurellekin yleisölle, valaisi Viitaniemi.

Resepteistä ei Aira Viitaniemen mielestä kannata kiistellä, koska jokaisessa pitäjässä ja talossa oli ja on omat oikeat tapansa valmistaa ruokia. Oikea oli myös

Rantakartanon tapa valmistaa potlohkoa. Tämän uuni-ruoan valmistuksesta kiinnostuneet voivat hakea reseptin esimerkiksi osoitteesta <http://www.suitsait.net/karjalaseurat/>, missä esitellään Karjalan Liiton vuoden 2005 ruoka ja leivonnainen.

Kullervo Huppunen

Hiitolan Pitäjaseuran ”hattutemppu”

Kaikki luultavasti tietävät mitä tarkoitetaan, kun puhutaan ”hattutempusta”. Termi on ainakin urheilumaa-ilmassa tuttu, ja tarkoittaa pelissä saman pelaajan tekemää kolmea maalia.

Kolme peräkkäistä ”napakymppivuotta” 2002–2004 on osunut myös Hiitolan Pitäjaseuran kohdalle. Saimme siis jälleen vastaanottaa Karjalaisseurojen Satakunnan piirin toimintakilpailupokaalin viime vuoden toiminnasta, nyt siis jo kolmantena vuonna peräkkäin.

Seuramme puheenjohtajuudesta ”eläkepäiviä” viettävän Mauri Lankisen kolmea viimeistä toimintavuotta voitaneenkin näin ollen sanoa hattutempuksi.

Edelleenkin voi emeritus puheenjohtajamme myhäillä tyytyväisenä, sillä vauhti ei suinkaan ole hiipunut tänäkään vuonna. Välkkyneeköhän nykyisenkin puheenjohtajan mielessä samat kujeet kuin entiselläkin? Ainakin kuvan päättäväisestä ilmeestä näin voisi tuumata.

Raija Laaksonen

Muistoruno Mammalle

31.1.1993

Syli Karjalan, kaunis kerran
oli mamman syntymämaa.
Itse nähnyt sitä lain en,
kuullut monta vain tarinaa.

Äiti nuori, hän tuskin tiesi,
minne tiensä käy kulkemaan,
Mielin raskain kun sotaan jätti
kodin, muistot ja Karjalan maan.

Taival pitkä, ei määränpäätti
epävarmuus vain rinnassaan.
Paluu kotiin ja uusi lähtö
pojat pienet nuo seuranaan.

Kultaa heilimöi Mellilän pellot,
sodan melske jo vaimentui.
Uusi koti ja uusi alku,
perhe kasvoi ja vanhentui.

Illan tummuus käy ylle mamman
polun raskaan kulkeneen.
Sydän tietää, on aika tullut
levätä uupuneen.

Lumi valkea, uusi toivo
kukkaiskummulle laskeutuu,
Yli aukeiden kyläpeltoin
kellot mamman kun kantautuu.

Kurkijoen Alhonsalolla
syntyneen Hilja Haapasen (s. Nielikäinen) pojantytär Heidi Haapanen kirjoitti muistorunon edesmenneelle isoäidilleen.

Isänpäiväksi

UUTUUS

Kurkijoki-
isännänviiri80 € + postitus
Pituus 4 m, yläosan
leveys 45 cm.

Isoäiti Maria

Runo on kirjoitettu naisten vuonna 1975, ja sen lähetti Eeva-Liisa Leppänen Haminasta. Hänen äitinsä oli Aino Suontausta, Matti ja

Pitkän käytävän päässä huoneessa numero 112 asuu isoäiti Maria ja odottaa - kirjeitä ja kesää. Jo toistakymmentä vuotta on isoäiti Maria odottanut samassa huoneessa.

Ja kesät tulevat ja menevät – ja isoäiti Marian kaapin päällä kasvaa kuvapostikorttien määrä, jotka on lähetetty Firenzestä, Floridasta, Sveitsistä, Keniasta ja Namibiasta.

Jokaisen kortin kirjoitukset isoäiti Maria muistaa jo ulkoa: Ihana matka, suurenmoinen loma. En ehdi kirjoittaa nyt, on kiire. Kun tulee kesä, tulemme käymään. Kirjoitan joskus myöhemmin.

Mutta isoäiti Maria on oppinut odottamaan. Neljä vuosikymmentä hän kanto vettä joesta karjalle ja ihmisille.

Ja odotti kaivon rakentamista. Hän synnytti kaksitoista lasta ja tunsikin kipua vasta silloin, kun lähetti lapset kouluun - ja maailmalle.

Kolmastoista lähtijä oli oma aviomies, vuodekumppani, jonka kuolema korjasi. Mies, joka oli luvannut kaivaa kaivon omalle maalle heti, kun saadaan talo valmiiksi.

Kaksitoista työntekijää yhteiskunnalle synnytti isoäiti Maria päästääkseen asumaan huoneeseen numero 112 - ja tullakseen unohdetuksi. Ei kaksitoista kertaa vuodessa, vaan kaksitoista kertaa vuoden jokaisen päivänä.

Isoäiti Maria täyttää 80 vuotta kaikessa hiljaisuudessa, koska juhlien järjestämisestä olisi ollut väivä niille, joilla oli kiire. - -

Anni Kiiskin tytär Kurkijoen Särkijärveltä. Eeva-Liisa on kuullut runon Kymen marttapiiriliiton Emäntäpäivillä Kotkan kaupunginteatterissa kauan sitten. Se oli tuolloin tehnyt kuulijoihin lähtemättömän vaikutuksen, ja nyt Eeva-Liisa haluaa jalkaa runon sanoman meidän kanssamme.

Mutta kaikesta huolimatta isoäiti Maria on onnellinen ja toiveikas ihminen. Huoneensa yksinäisyydessä hän lukee kirjojen kirjaa: Raamattua ja ristiä työn kovettamat sormensa rukoukseen ja rukoilee kaikkien niiden puolesta, joita rakastaa. Joka päivä hän suorittaa pienet askareensa: järjestellee kuvapostikortit ja pyyhkii huolellisesti tomut lastenlasten ylioppilaskuvista - ja muovikukista. Muovikukat, unohdettujen ihmisten kukat kukkivat maljakossa. Kirjoittaja tuntematon

ONKS
TIETOO
VASTAUKSET

1. K. J. Ståhlberg
2. Inarin kirkonkylä
3. Hautamäki
4. tsunami
5. rovasti Antti Lizelius
6. Oulun läänissä. Siellä on myös Suomen keskipiste.
7. viisi (neljä kultaa ja hopea)
8. käsialoja
9. koivusokeria
10. hevoslääkäri

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäättä Loimaan
AluesairaalaMUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKIPuh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

ERLUND-talo

Hengittävä hirsitalo. Rakenteissa ei muoveja eikä epäorgaanisia aineita. Englannin MTV:n valinta Suomen edustajaksi Grand Designs-ohjelmaan.

Asu terveellisesti, hengitä vapaasti unelmiesi talossa, Erlund-talossa!

MELLILÄN HIRSITYÖ

Ysitie 345, 32300 MELLILÄ
Kotimaan myynti:
Juhani Eklund p. 0400-530 979
e-mail: myynti@erlund-house.com

LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISELTA

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ
KELLOLIIKE
Juhani Lankinen Ky
Kauppалankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Asianajajia

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto
HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja
Kauppалankatu 9–11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto
JARI HEIKMAN OY

Asianajaja, varat. Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
varatuomari Katri Nieminen
varatuomari Anne Röppänen
Turuntie 8–14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Kurkijokelainen
Koulukuja 7, LOIMAA
puh. (02) 762 2551
ja 050-521 3336

RAKENNAT UUTTA TAI
KORJAAT VANHAA

Meiltä saat kaiken mitä tarvitset
LVI asennuksissa
• Suunnittelun • Tarvikkeet
sekä asennukset

Loimaan
Vesi ja Lämpö Oy
Köyliöntie 781, 32200 Loimaa
Puh. (02) 768 5149, 0500-120 649

sähköposti: loimaan.vesi-lampo@saunalahti.fi

Savuton kahvila

Loimaanportti, LOIMAA
puh. (02) 762 4432
ma-pe 8–17, la 9–13

HUOLTO PALVELUKSESSASI

7636 7122 7636 7117

Lamminkatu 39 LOIMAA

www.mellilanauto.fi

LOIMAAN VIIALAN
KONDITORIA-KAHVIO

Kauppалankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

Erikoishammasteknikko

EHT-
liiton
jäsen

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

SPAR

Ruokakauppa
Sinun makuusi

Tarjoukset voimassa: pe 3.11.2005

Ainekset Pyhäinpäivän juhla-aterialle!

Spar Porsaan maustettu
uunifilee n. 1,2 kg

4,99 kg

Juhla Mokka kahvi
500 g (4,50 kg) 1 erä/talous

4,50 2 pkt

Valiojäätelö
Vaniljakermajäätelö
1,0 l

0,99 pkt

Saariainen Kerma- tai
valkosipulikermaperunat
700 g (4,21 kg)

2,95 rasia

Spar Maustettu
Naudan Paahtopaisti
n. 1,3 kg

8,95 kg

TUORETTA & RAIKASTA

ESPANJAN KURKKU

0,99 kg

Alho 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Naisellista muotia
Loimatar 762 2848

Kahvila 762 4432
LOP- 763 2150
Kultapiste 762 1413
Olgatar 763 68520

PALVELEMME PYHÄINPÄIVÄN AIKAAN:
Perjantaina 4.11. 7.00–21.00,
lauantaina 5.11. suljettu, sunnuntaina 6.11. 12.00–21.00

TERVETULO!

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa
Sinun makuusi

SPAR

